

Vlaanderen
is wetenschap

**Natura 2000 habitats:
Vlaanderen in Europees perspectief en belang van
de habitatrictlijngebieden voor het realiseren van hun
regionale gunstige staat van instandhouding. Een actualisatie
aan de hand van de BWK-Habitatkaart uitgave 2020**

Desiré Paelinckx, Steven De Saeger, Patrik Oosterlynck, Carine Wils

**INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK**

Auteurs:

Desiré Paelinckx, Steven De Saeger, Patrik Oosterlynck, Carine Wils
Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

Reviewer:

Jeroen Vanden Borre

Het INBO is het onafhankelijk onderzoeksinstituut van de Vlaamse overheid dat via toegepast wetenschappelijk onderzoek, data- en kennisontsluiting het biodiversiteitsbeleid en -beheer onderbouwt en evalueert.

Vestiging:

Herman Teirlinckgebouw
INBO Brussel
Havenlaan 88 bus 73, 1000 Brussel
vlaanderen.be/inbo

e-mail:

steven.desaeger@inbo.be

Wijze van citeren:

Paelinckx D., De Saeger S., Oosterlynck P. & Wils C. (2021). Natura 2000 habitats: Vlaanderen in Europees perspectief en belang van de habitatrichtlijngebieden voor het realiseren van hun regionale gunstige staat van instandhouding. Een actualisatie aan de hand van de BWK-Habitatkaart uitgave 2020. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2021 (40). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
DOI: doi.org/10.21436/inbor.43934741

D/2021/3241/340

Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2021 (40)

ISSN: 1782-9054

Verantwoordelijke uitgever:

Maurice Hoffmann

Foto cover:

Landduinen in het Kamp van Beverlo (Vildaphoto / Yves Adams)

Dit werk valt onder een [Creative Commons Naamsvermelding-GelijkDelen 4.0 Internationaal-licentie](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

NATURA 2000 HABITATS: VLAANDEREN IN
EUROPEES PERSPECTIEF EN BELANG VAN DE
HABITATRICHTLIJNGEBIEDEN VOOR HET
REALISEREN VAN HUN REGIONALE GUNSTIGE
STAAT VAN INSTANDHOUDING.
**Een actualisatie aan de hand van de BWK-
Habitatkaart versie 2020**

Paelinckx D., De Saeger S., Oosterlynck P. & Wils C.

doi.org/10.21436/inbor.43934741

Dankwoord/Voorwoord

Graag danken we de ANB-medewerkers voor de vele gedachtewisselingen over en de jarenlange samenwerking rond het instandhoudingsbeleid. Jeroen Bot en Thomas Defoort hebben een eerdere versie van dit rapport gereviewd.

We danken ook collega Jeroen Vanden Borre voor de review van dit rapport. Ook andere INBO-collega's droegen rechtstreeks of onrechtstreeks bij aan dit rapport.

Samenvatting

Het rapport Paelinckx *et al.* (2009a) ging na voor elke in Vlaanderen aanwezige Europees beschermde habitat welk belang Vlaanderen heeft in de EU-Atlantische of Continentale regio. Dit gebeurde ter voorbereiding van het vaststellen van gewestelijke instandhoudingsdoelen om de regionale gunstige staat van instandhouding te realiseren. Deze auteurs bepaalden ook voor elk van de Europees beschermde habitatrictlijngebieden het belang voor elk van de daar aanwezige habitats. In dat rapport was ook aandacht voor het eventuele belang van de habitatoppervlakte buiten het netwerk van habitatrictlijngebieden.

Inmiddels zijn de beschikbare data zowel op niveau Europa als voor Vlaanderen sterk verbeterd. Een update was nodig.

Relatief belang van de in Vlaanderen voorkomende habitats in Europese context ('Europees belang')

Het aandeel van de Vlaamse oppervlakte t.o.v. de totale oppervlakte in de EU-Atlantische (of Continentale) regio bepaalt het belang van Vlaanderen voor een habitattype.

Vlaanderen heeft een '**bijzondere verantwoordelijkheid**' (oppervlakteaandeel hoger dan 8 %) voor:

- 2310 droge heide op landduinen (34 %)
- 2330 open grasland op landduinen (12 %)
- 9190 oude eiken-berkenbossen (8 à 10 %)

Vlaanderen is '**zeer belangrijk**' (wegens 0,5 à 8 % oppervlakteaandeel én een in onderstaande lijst tussen haakjes vermelde extra voorwaarde) voor:

- 1130 estuaria (volledige zoet – zout en verticale gradiënt, én behorend tot de grootste Europese estuaria)
- 2130 vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie (EU prioritair habitat)
- 6120 stroomdalgraslanden (EU prioritair habitat)
- 6230 heischrale graslanden (EU prioritair habitat en voorkomen van uitzonderlijk subtype 'droge kalkrijke heischrale graslanden')
- 9130 in de Vlaamse Atlantische biogeografische regio, waar de habitat bestaat uit het uitzonderlijke subtype 'eiken-beukenbossen met wilde hyacint' (subtype met beperkte verspreiding in Europa)
- 91E0 vochtige alluviale bossen (EU prioritair habitat en voorkomen van uitzonderlijk subtype 'zachthoutooibos')

Onderstaande tabel geeft een volledig overzicht van het Europees belang van Vlaanderen voor de 46 in Vlaanderen aanwezige habitattypen:

habitatgroep	bijzondere verantwoordelijkheid	zeer belangrijk	belangrijk	matig belangrijk	marginale bijdrage + (A)
zilt en estuarium		1130		1140, 1310, 1320, 1330	
kustduinen		2130	2110, 2120, 2160, 2170	2180, 2190	2150
wateren			3130, 3140, 3160, 3270	3150, 3260	3110
heiden	2310, 2330			4010, 4030, 5130	
graslanden		6120, 6230		6410, 6430, 6510	6210
venen			7150	7140, 7230	7110, 7210, 7220
grotten				8310	
bossen	9190	9130_ATL, 91E0	9120, 9160	9110_CON	9130_CON, 9150, 91F0

(A) en alle andere niet als _CON vermeld in de Voerstreek aanwezige habitats

Voor methodologische aspecten en een volledig overzicht van de resultaten en data verwijzen we naar § 2 en bijlage 2.

Belang van de SBZ-H voor het realiseren van de regionaal gunstige toestand van de habitats

We houden nu rekening met de totale habitatoppervlakte in Vlaanderen in plaats van met de oppervlakte van de SBZ-H. Deze aanpassing is noodzakelijk om op zijn minst voor de Belgische habitats die overwegend of enkel in Vlaanderen voorkomen het belang in dit rapport te stroomlijnen met het oppervlaktecriterium in het EU gebiedsinformatieformulier¹. Het aantal SBZ-H-habitat-combinaties waar deze wijzigingen leiden tot een lager belang t.o.v. de classificatie in 2009 is beperkt (zie § 3.1). Deze shift heeft een impact voor zo'n 6% van de SBZ-H-habitat-combinaties.

Uit bijlage 1 blijkt dat er voor elke SBZ-H wel minstens één verschil in belang is van de SBZ-H tussen deze actualisatie en de oorspronkelijke classificatie van 2009. Vaak zijn er ook verschillen in aanwezigheid van de habitat en de aanwijzing ervan in de aanwijzingsbesluiten (zie § 3.2).

Voor de resultaten verwijzen we naar die bijlage 1 en § 3.2, of voor wie snel bepaalde ordeningen zelf wil uitvoeren naar bijlage 4.

¹ De EU informatie moet immers berekend worden t.o.v. het totaal van de oppervlakte over het gehele grondgebied, en houdt dus ook rekening met de oppervlakte buiten SBZ-H.

In deze samenvatting beperken we ons tot de opsomming van niet-aangewezen SBZ-H – habitat combinaties waarvoor de SBZ-H zeer belangrijk of zelfs essentieel blijkt te zijn op basis van de geactualiseerde oppervlaktegegevens:

- BE2200029 – 3110: 0,67 ha, essentieel
- BE2200032 – 3160: 7,44 ha, zeer belangrijk
- BE2200032 – 7230: 0,60 ha, zeer belangrijk
- BE2200034 – 3140: 20 ha, zeer belangrijk
- BE2200035 – 5130: 1,29 ha, zeer belangrijk
- BE2300007 – 7220: 0,08 ha, essentieel
- BE2400011 – 6410: 1,4 ha, zeer belangrijk
- BE2400011 – 9190: 144 ha, zeer belangrijk
- BE2500002 – 1140: 25-tal ha, zeer belangrijk

Behalve voor de laatste combinatie is inzet van verdere expertise noodzakelijk om na te gaan in welke mate deze nieuwe classificatie het gevolg is van betere data dan wel van reële evoluties op het terrein.

De rol die een bepaald SBZ-H kan hebben in het areaal van een specifiek habitat is in deze prioritering niet betrokken. Zo kunnen SBZ-H in de rand van een areaal essentieel zijn, ook al is de habitatoppervlakte er beperkt.

Belang van de habitatoppervlakte buiten het SBZ-H netwerk

Naarmate het oppervlakteaandeel buiten SBZ-H groter is, is die oppervlakte meer noodzakelijk voor het realiseren van de gunstige staat van instandhouding. Immers, 25 % of meer oppervlakte van een habitat met een lokaal ongunstige habitatkwaliteit geeft altijd een regionaal ‘zeer ongunstige’ toestand. Dat betekent dat voor habitats met meer dan 25 % oppervlakte buiten SBZ-H het onmogelijk is de regionale gunstige toestand alleen via maatregelen in het SBZ-H netwerk te behalen. Omdat het vaak niet haalbaar zal zijn in het SBZ-H netwerk de oppervlakte van alle aangewezen en andere aanwezige habitats integraal in een lokaal gunstige toestand te brengen geldt in zekere mate hetzelfde ook voor habitats met oppervlakteaandelen buiten SBZ-H kleiner dan 25 %.

Bovenop de regionale habitatkwaliteit komt nog dat de regionaal gunstige toestand alleen mogelijk is wanneer eventueel verlies van habitat buiten SBZ-H geen negatieve areaaltrend veroorzaakt en oppervlakteverlies elders gecompenseerd wordt. Dan is er ook voor oppervlakte geen negatieve trend. Verlies van habitat kan ook impact hebben op de oppervlakte en de kwaliteit van het leefgebied van Europees beschermde soorten.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van habitats waarvoor maatregelen buiten het SBZ-H netwerk nodig zijn voor het behoud van oppervlakte en areaal (en habitatkwaliteit) om de regionaal gunstige toestand van deze habitats te realiseren of te behouden.

habitatgroep	oppervlaktaandeel buiten SBZ-H:		
	≥ 25 % (*)	15 à 25 % (**)	< 15 % (**)
zilt en estuaria	1140, 1310	1130, 1330	
kustduinen	2110	2120	2130, 2160, 2180
wateren	3130, 3140, 3150, 3260, 3270		3160
heiden	2330, 5130	4030	2310, 4010
graslanden	6120, 6210, 6230, 6510	6410 6430	
rotsachtige habitats en grotten	8310		
venen			7140, 7220, 7230
bossen	9120, 9130, 9160, 9190, 91E0		9110

(*) maatregelen noodzakelijk in functie van de regionaal gunstige habitatkwaliteit + behoud oppervlakte en areaal (of compensatie voor eventueel verlies).

(**) behoud oppervlakte en areaal (of compensatie voor eventueel verlies); de noodzaak van maatregelen buiten SBZ-H ten gunste van habitatkwaliteit is afhankelijk van de mate waarin de regionaal gunstige habitatkwaliteit binnen het SBZ-H netwerk gerealiseerd kan worden.

Aanbevelingen voor beheer en/of beleid

Relatief belang van de in Vlaanderen voorkomende habitats in Europese context ('Europees belang')

De perceptie over 'belangrijkheid' is vaak gekoppeld aan 'zeldzaamheid'. Het omgekeerde is van toepassing wanneer we de rol van een lidstaat in het Europese natuurbeleid bepalen. Een lidstaat is net belangrijk op dat vlak wanneer ze, hier in het geval van habitattypen, een grote oppervlakte heeft van een habitat op haar grondgebied. Zo wordt dit een belangrijk oppervlakteaandeel in de EU-biogeografische regio. En omgekeerd, voor habitattypen die 'zeer zeldzaam' zijn in de lidstaat zal de bijdrage aan de gunstige toestand in de EU-biogeografische regio meestal slechts marginaal zijn.

Voor de drie habitattypen 2310 (droge heide op landduinen), 2330 (open grasland op landduinen) en 9190 (oude eiken-berkenbossen) heeft Vlaanderen 'een bijzondere verantwoordelijkheid' in de EU-Atlantische regio. Het is belangrijk dat Vlaanderen daarvoor proactief initiatief neemt, bv. in EU-netwerken, zoals bv. in het *EU Atlantic biogeographical seminar*. Dit geldt ook voor habitats waarvoor Vlaanderen zeer belangrijk is, namelijk 1130, 2130, 6120, 6230, 9130 en 91E0.

Het Vlaams Natura 2000 programma legt de prioriteiten vast van het Vlaamse beleid. Daarin wordt via het operationaliseren van instandhoudingsmaatregelen een verbetering van habitats en soorten vooropgesteld. Het ontwerp Natura 2000 programma 2021 – 2026 bevat ook een lijst van habitats met als bindende taakstelling de verbetering van de staat van instandhouding tegen 2026. Daarin zijn drie habitattypen opgenomen waarvoor Vlaanderen in de EU-Atlantische regio zeer belangrijk is:

- '2130 vastgelegde duinen'
- '6120 stroomdalgraslanden'
- '91E0 vochtige alluviale bossen'

De overige habitats waarvoor Vlaanderen zeer belangrijk of essentieel is in Europa staan niet in die lijst, maar wel als leefgebied van soorten waarvoor het programma acties voorziet.

Belang van de SBZ-H voor het realiseren van de regionaal gunstige toestand van de habitats

Om de gunstige regionale staat van instandhouding te realiseren of te behouden is het noodzakelijk acties naar oppervlakte en kwaliteit te nemen. SBZ-H met een groot oppervlakteaandeel van een habitat vervullen hierbij voor die habitat een zeer belangrijke tot essentiële rol. Ook de voor een habitatype als 'belangrijk' opgelijste SBZ-H kunnen een significante rol vervullen.

Vastgestelde verschillen in belang van de SBZ-H voor de habitat kunnen impact hebben op de (prioritering van) te nemen maatregelen. Het is aan te bevelen hiermee rekening te houden in het lopende beleid voor, en het beheer van deze SBZ-H. Mogelijk is het waargenomen verschil (deels) het gevolg van inmiddels genomen instandhoudingsmaatregelen, of spontane evolutie. Onderscheid met betere data is evenwel niet mogelijk zonder expertise over de evoluties in de betreffende gebieden.

Voor niet aangewezen SBZ-H – habitat combinaties, en zeker voor deze waarvoor de SBZ-H zeer belangrijk of zelfs essentieel blijkt te zijn, dringt een toekomstige aanwijzing zich op. In afwachting is het aan te bevelen ook hiermee rekening te houden in het lopende beleid voor en het beheer van deze SBZ-H.

Habitatoppervlakte buiten het SBZ-H netwerk

Voor de habitats met een groot oppervlakteaandeel buiten het SBZ-H netwerk zijn instandhoudingsmaatregelen buiten het SBZ-H netwerk noodzakelijk. - Een nota bij de S-IHD besluiten aan de Vlaamse Regering (VR 2014 2304 DOC.0467/1BIS) stelt het bijkomend realiseren van extra oppervlakte buiten SBZ-H voorop voor graslanden en bossen. Voor graslanden ligt een voorstel van geschikte zones voor (Paelinckx & Vanden Borre, 2021) en voor bossen loopt het proces. Maatregelen voor behoud, herstel en kwaliteitsverbeteringen buiten SBZ-H zijn ook mogelijk zonder expliciet (bijkomende) gebieden af te bakenen. Dit kan via positieve maatregelen in overheidsdomeinen, al dan niet erkende reservaten en andere private terreinen, via beheerovereenkomsten

English abstract

In order to establish regional conservation objectives (G-IHD) for the Flemish Region (a prerequisite for progress towards a favourable conservation status under the EU Habitats Directive), Paelinckx et al. (2009a) calculated the importance of Flanders in Europe for each individual Natura 2000 habitat in Flanders within the Atlantic or Continental biogeographic region. Additionally the contribution of each individual Special Area of Conservation (SAC) towards these conservation goals was ranked using a number of parameters (area, priority status, biological integrity). The importance of the habitat proportion outside the network of SACs was also taken under consideration.

In the meantime data quality on the European level as well as on the regional level has substantially improved, leading to the present revision.

Relative importance of the habitats present in Flanders from a European perspective.

The relative importance of a habitat present in Flanders for the European network is based on the proportion the habitat covers compared to the total surface area of the habitat in the EU-Atlantic or Continental region respectively (since Flanders encompasses both of these biogeographic regions).

The Flemish region carries an **'exceptional responsibility'** (surface area within the respective biogeographical region is higher than 8%) for the following habitat types:

- 2310 Psammophytic heath (34 %)
- 2330 Inland shifting dunes (12 %)
- 9190 Old oak forests (8 à 10 %)

The Flemish region is **'very important'** (because it contains between 0,5% and 8% of the surface area within the respective biogeographical region and one or more additional prerequisites (between brackets) is/are met) for the following habitat types:

- 1130 Estuaries (entire salinity gradient (fresh to saltwater) and vertical gradient is present, and represents one of the major estuaries in Europe)
- 2130 Grey dunes (EU priority habitat)
- 6120 Pioneer calcareous sand swards (EU priority habitat)
- 6230 Nardus grasslands (EU priority habitat and presence of the exceptional subtype Lime-rich Nardus grasslands)
- 9130 in the Atlantic biogeographical region (because of the subtype Atlantic neutrophilic beech forests with a limited distribution within Europe)
- 91E0 Alluvial forests (EU priority habitat and the presence of the exceptional subtype Riverine Salix forests)

The table below provides an overview of the European importance of the 46 habitats present in Flanders:

habitatgroup	Exceptional responsibility	Major importance	Important	Reasonably important	Marginal importance + (A)
Coastal and halophytic		1130		1140, 1310, 1320, 1330	
Coastal sand dunes		2130	2110, 2120, 2160, 2170	2180, 2190	2150
Freshwater habitats			3130, 3140, 3160, 3270	3150, 3260	3110
Heath and inland dunes	2310, 2330			4010, 4030, 5130	
Natural and semi-natural grasslands		6120, 6230		6410, 6430, 6510	6210
Bogs, mires and fens			7150	7140, 7230	7110, 7210, 7220
Caves				8310	
Forests	9190	9130_ATL, 91E0	9120, 9160	9110_CON	9130_CON, 9150, 91F0

(B) including all habitats present in the Flemish continental region that are not explicitly mentioned.

Methodological aspects and a more extensive overview of the results and data can be consulted in § 2 and annex 2.

Importance of the individual SACs in attaining a regionally favourable conservation status of the habitats.

An important methodological change is applied to the calculation of the proportion of surface occupied by a specific habitat in a specific SAC. Paelinckx *et al.* (2009a) calculated this proportion relative to the total surface covered within the total of the Flemish SAC network. The current approach uses the total surface in the whole of the Flemish Region, inside and outside the SAC network.

We consider this a necessary adjustment at least for Belgian habitats predominantly or exclusively present in the Flemish Region, in order to comply with the surface criteria of the Standard Data Forms.

The number of SAC-habitat combinations where this change leads to a lower importance compared to the 2009 ranking is limited (§ 3.1) and affects around 6% of all combinations.

Annex 1 further reveals that for each SAC the importance of at least one habitat-combination differs from the results in 2009. Furthermore there are often discrepancies in the actual presence of habitats compared to the official designations (§ 3.2).

Results can be consulted in annex 1 and § 3.2, or for those seeking to sort the data otherwise we refer to annex 4.

In this summary we only mention the non-designated SAC-habitat combinations for those SACs that have a major or even essential importance for the habitat in question:

- BE2200029 – 3110: 0,67 ha, essential
- BE2200032 – 3160: 7,44 ha, major importance
- BE2200032 – 7230: 0,60 ha, major importance
- BE2200034 – 3140: 20 ha, major importance
- BE2200035 – 5130: 1,29 ha, major importance
- BE2300007 – 7220: 0,08 ha, essential
- BE2400011 – 6410: 1,4 ha, major importance
- BE2400011 – 9190: 144 ha, major importance
- BE2500002 – 1140: ca. 25 ha, major importance

Except for the latter SAC-habitat combination, further research is needed to attribute the surface area trends either to better data (mapping methodology) or to real shifts in habitat surface area.

Although a certain SAC may play an essential role in preserving the distribution range of a habitat this was not taken into account in the current classification. For example, a specific SAC could additionally be scored essential because it is situated in the habitat's outer range, although only a limited amount of habitat surface area is present there and therefore the SAC has a lower score in our ranking.

Importance of the habitat surface area outside the SAC-network

As the proportion of surface area outside the SAC-network for a certain habitat increases, the role of this share in achieving the regionally favourable conservation status will become more important.

If 25% or more of the surface area of the habitat is in unfavourable conservation status the regional conservation status is very unfavourable. This implies that for those habitats with more than 25% of their surface area outside the SAC-network, it becomes very unlikely to ever reach the favourable conservation status without conservation measures being taken outside the network. Moreover it can be argued that this reasoning also applies to those SAC where the surface area outside the network is lower than 25%, because it is unlikely to restore successfully all habitat within a SAC to a favourable conservation status.

Also, a regionally favourable conservation status can only be achieved when habitat loss outside the SAC-network is compensated for elsewhere (e.g. inside SACs), and does not result in a reduction of the total distribution range. Habitat loss could also affect surface area and/or quality of the habitat of certain Natura 2000 species.

The table below provides an overview of those habitats where conservation measures outside the SAC-network are required for achieving a regionally favourable conservation status.

Habitatgroep	Share of surface area outside SAC:		
	≥ 25 %	15% – 25%	< 15%
Coastal and halophytic	1140, 1310	1130, 1330	
Coastal sand dunes	2110	2120	2130, 2160, 2180
Freshwater habitats	3130, 3140, 3150, 3260, 3270		3160
Heathland and inland dunes	2330, 5130	4030	2310, 4010
Natural and semi-natural grasslands	6120, 6210, 6230, 6510	6410 6430	
Rocky habitats and caves	8310		
Bogs, mires and fens			7140, 7220, 7230
Forests	9120, 9130, 9160, 9190, 91E0		9110

Inhoudstafel

Dankwoord/Voorwoord.....	2
Samenvatting.....	3
Aanbevelingen voor beheer en/of beleid	7
English abstract.....	9
Lijst van figuren.....	14
Lijst van tabellen	14
1 Inleiding	15
2 Relatief belang van de in Vlaanderen voorkomende habitats in Europese context	16
2.1 Werkwijze.....	16
2.2 Resultaten en analyse	19
2.3 Conclusie	22
3 Prioriteitstelling van de SBZ-H voor de verschillende habitattypen	23
3.1 Werkwijze.....	23
3.1.1 Inleiding.....	23
3.1.2 Oppervlakteaandeel	26
3.1.3 Habitatkwaliteit	28
3.1.4 Uit SBZ-H verdwenen habitat na aanwijzing	29
3.2 Resultaten en analyse	29
3.3 Conclusie	35
4 Oppervlakteaandeel buiten SBZ-H.....	36
Referenties	38
Bijlage 1 Belang van de SBZ-H in functie van de regionale staat van instandhouding van de habitats	41
Bijlage 2 Relatief belang van de Vlaamse habitats in Europese context	56
Bijlage 3 Data en analyse per habitatype met bepaling van het belang van de SBZ-H en van de oppervlakte buiten SBZ-H in functie van het regionaal belang van de habitats	56
Bijlage 4 Belang van de SBZ-H en van de oppervlakte buiten SBZ-H in functie van de regionale staat van instandhouding van de habitats	56

Lijst van figuren

Figuur 1	Afwegingskader gehanteerd bij de bepaling van het relatieve belang van een habitatype in de Europese biogeografische regio's. <i>Witte tekst is conform Paelinckx et al. (2009a), blauw zijn de nieuwe categorieën en andere wijzigingen toegevoegd als gevolg van de actualisatie.</i>	17
Figuur 2	Stroomdiagram met de criteria voor het bepalen van het relatief belang van een SBZ-H voor de instandhouding van een habitat in Vlaanderen. De blauwe tekst betreft de methodologische aanpassingen die zijn doorgevoerd ten gevolge van de evaluatie van de methodologie (geschrapte delen van de 2009 methodologie zoals vermeld in tabel 2 zijn niet meer zichtbaar in deze figuur). De aanpassingen worden in § 3.1.2 en 3.1.3 verder besproken. 'HT' staat voor 'habitatype'.	25
Figuur 3	Procentueel aandeel van de habitatoppervlakte buiten het SBZ-H netwerk voor de habitats waarvoor dit aandeel een zeer belangrijke (zb) tot essentiële (ess) rol vervult voor het realiseren van een gunstige regionale toestand.	36

Lijst van tabellen

Tabel 1	Overzicht van het belang van de in Vlaanderen voorkomende habitats voor het realiseren van de gunstige staat van instandhouding in de EU-Atlantische of EU-Continental regio.	22
Tabel 2	Criteria en grenswaarden voor het prioriteren van de SBZ-H zoals toegepast in Paelinckx et al. 2009a, met aanpassingen ten gevolge van de evaluatie van de toen gebruikte methodologie. Zie voor nadere toelichting over de wijzigingen ten behoeve van dit rapport § 3.1.2 en § 3.1.3	24
Tabel 3	Grenswaarden en berekening van het relatieve oppervlakteaandeel ten behoeve van het bepalen van het belang van een SBZ-H voor een habitat.	26
Tabel 4	Habitattypen waarvoor de shift van totale oppervlakte in het SBZ-H netwerk naar totale oppervlakte in Vlaanderen wel een impact heeft op het bepalen van het belang voor een aantal SBZ-H – habitat combinaties. Voor meer detail verwijzen we naar bijlage 3.	27
Tabel 5	Overzicht van habitats waarvoor maatregelen buiten het SBZ-H netwerk nodig zijn voor het behoud van oppervlakte en areaal, en voor habitatkwaliteit, om de regionaal gunstige toestand van deze habitats te realiseren of te behouden.	37

1 INLEIDING

In uitvoering van de Habitatrictlijn compileert de EU op basis van de individuele lidstaatrapporthages de staat van instandhouding van habitats en habitatrictlijnsoorten op niveau van biogeografische regio's. Met uitzondering van Voeren, dat in Continentaal Europa ligt, is Vlaanderen gesitueerd in de Atlantische regio.

Ter voorbereiding van het vaststellen van gewestelijke instandhoudingsdoelen voor de realisatie van de gunstige staat van instandhouding werd in Paelinckx *et al.* (2009a) voor elke in Vlaanderen aanwezige Europees beschermde habitat nagegaan welk belang Vlaanderen vertegenwoordigt in de EU-Atlantische of Continentale regio. Deze auteurs bepaalden ook voor elk van de Europees beschermde habitatrictlijngebieden het belang voor elk van de daar aanwezige habitats. Ook werd aandacht besteed aan het eventuele belang van de habitatoppervlakte buiten het netwerk van habitatrictlijngebieden.

Inmiddels zijn de beschikbare data zowel op niveau Europa als voor Vlaanderen sterk verbeterd. Zo is de Biologische waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart in de periode 2013 – 2019 voor bijna alle habitatrictlijngebieden op gedetailleerde wijze geherkartereerd (De Saeger *et al.* 2020). In 2009 was voor die gebieden meestal slechts een vertaalslag vanuit de karteringseenheden van de Biologische waarderingskaart naar de habitats beschikbaar, met veel onzekerheden en kennislacunes tot gevolg. Ook de methode van kartering is tegenwoordig veel meer gestandaardiseerd, door het toepassen van strikte karterprotocollen en determinatiesleutels (www.inbo.be/bwk).

Ook de data van andere lidstaten, en dus de Europese data, zijn inmiddels sterk vervolledigd en verbeterd.

2 RELATIEF BELANG VAN DE IN VLAANDEREN VOORKOMENDE HABITATS IN EUROPESE CONTEXT

2.1 WERKWIJZE

Classificatie van het Europees belang

Met volgende aspecten werd in Paelinckx *et al.* (2009a) rekening gehouden bij de bepaling van het relatieve belang van de Vlaamse habitatvoorkomens in Europese context:

- het oppervlaktaandeel van de habitat in Vlaanderen t.o.v. de oppervlakte in de EU-Atlantische regio
- de eventuele classificatie als Europees prioritair habitat
- de aanwezigheid van uitzonderlijke subtypes, die enkel in subrealen van de Atlantische regio voorkomen, of om andere redenen een uitzonderlijke situatie betreffen (zie § 2.3)

Bij het beoordelen van het bovenvermelde oppervlaktaandeel wordt uitgegaan van het feit dat de Vlaamse Atlantische regio ongeveer 2% omvat van de EU-Atlantische regio. Voor een habitattype dat gelijkmatig verspreid over de EU-Atlantische regio voorkomt, verwachten we dus dat ook het oppervlaktaandeel in de Vlaamse Atlantische regio ook ca. 2% is.

Dit leidde in Paelinckx *et al.* (2009a) tot volgend beoordelingskader (zie figuur 1):

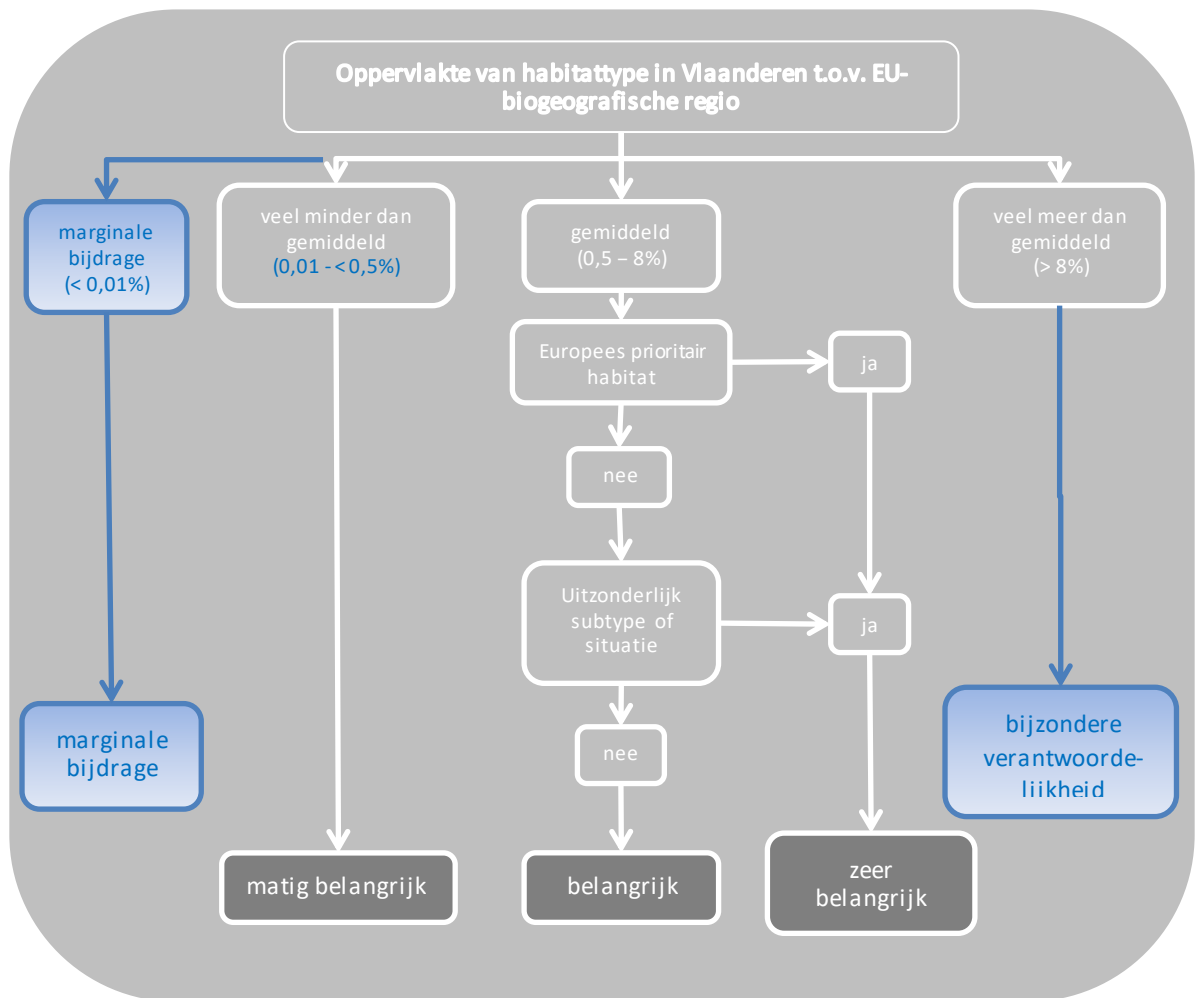
- < 0,5%² geeft een veel minder dan gemiddelde bijdrage ⇒ **matig belangrijk**
- > 8% geeft een veel meer dan gemiddelde bijdrage aan de Europees-Atlantische oppervlakte ⇒ **zeer belangrijk**
- 0,5 tot 8% én:
 - o 'Europees prioritair habitat' en/of 'uitzonderlijk subtype of om andere redenen uitzonderlijke situatie' ⇒ **zeer belangrijk**
 - o anders ⇒ **belangrijk**

Omwille van de vergelijkbaarheid behouden we dit beoordelingskader, maar:

- we voegen een categorie toe: < 0,01%; hiervoor levert Vlaanderen slechts een '**marginale bijdrage**' aan de Europees-Atlantische toestand; deze nuance geeft weer voor welke habitattypes Vlaanderen in Europese context geen noemenswaardige bijdrage levert;
- we hernoemen de categorie > 8% naar habitattypen waarvoor Vlaanderen een '**bijzondere verantwoordelijkheid**' heeft, vanwege het hoge oppervlaktaandeel in de EU-Atlantische regio.

De nieuwe categorieën en andere wijzigingen zijn weergegeven in figuur 1.

² Zoals in Paelinckx *et al.* (2009a) gesteld, vloeit de keuze van een factor 4 (0,5 en 8% t.o.v. het gemiddeld verwachte 2% oppervlaktaandeel van Vlaanderen in EU-Atlantisch) voort uit de 'veel minder' of 'veel meer' dan gemiddeld, en dit conform aan de Nederlandse werkwijze (LNV 2008).

Figuur 1 Afwegingskader gehanteerd bij de bepaling van het relatieve belang van een habitatype in de Europese biogeografische regio's. Witte tekst is conform Paelinckx et al. (2009a), blauw zijn de nieuwe categorieën en andere wijzigingen toegevoegd als gevolg van de actualisatie.

Oppervlaktaandeel

Heden bevat de Europese databank (<https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/>) wel voldoende concrete oppervlaktes van nagenoeg alle lidstaten om hiermee te rekenen en dit dankzij de 2019 rapportage van de staat van instandhouding aan de EU³. In 2009 was dit niet het geval en kon enkel gewerkt worden met het procentueel aandeel verspreidingshokken (EU 10 x 10 km² hokken) in Vlaanderen ten opzichte van het totaal aantal in Atlantisch Europa.

³ Merk op dat het hier gaat over data voor de EU met 28 lidstaten, vermits het Verenigd Koninkrijk tijdens de rapportageperiode 2013-2018 nog deel uitmaakte van de EU.

In alle gevallen zijn de nu gehanteerde EU-data dus van betere kwaliteit⁴.

De oppervlakte voor Vlaanderen wordt afgeleid uit de Biologische waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart uitgave 2020 (De Saeger *et al.* 2020). Hierbij rekenen we enkel met zeker habitat en, voor vlakken waar de habitat slechts een deel ervan inneemt, met het in de kaartlaag opgegeven oppervlakteaandeel. Enkel voor habitats waarvoor het aandeel onzeker habitat groot is (dit is enkel bij de habitats 6430, 6510 en 9120) werd nagegaan of dit een impact kan hebben op de classificatie van het Europees belang. Dit blijkt niet het geval te zijn. Het oppervlakteaandeel van de habitats in het Continentale deel (Voeren) van Vlaanderen is meestal zeer beperkt (meestal minder dan 1 %; voor enkele habitattypes 2 à 5%). Daarom werken we voor deze habitats met de totale oppervlakte in Vlaanderen. Enkel de boshabitats 9110 'veldbies-beukenbossen' en 9150 'kalkminnende beukenbossen' komen grotendeels (9150) tot geheel (9110) voor in Voeren. Habitattype 9150 wordt daarom opgedeeld in beide Vlaamse biogeografische regio's. Dit geldt ook voor 7220 kalktufbronnen, die qua oppervlakte ongeveer evenredig over beide regio's verdeeld is.

Europees belang en 'uitzonderlijk subtype of om andere redenen uitzonderlijke situatie'

De EU geeft aan een aantal habitattypen een 'prioritair belang', omdat ze over geheel de EU sterk bedreigd zijn (European Commission, DG Environment 2013). Zulke habitats worden opgewaardeerd tot 'zeer belangrijk' als ze qua oppervlakteaandeel gerankt zouden worden als 'belangrijk'. Dit geldt ook wanneer in Vlaanderen een 'uitzonderlijk subtype' of om andere redenen uitzonderlijke situatie' voorkomt. We weerhouden deze aanpak en de daartoe in 2009 gehanteerde argumentatie (Paelinckx *et al.* 2009a, Schaminée *et al.* 2007). Die argumentatie wordt vermeld in § 2.2 bij de klasse 'zeer belangrijk'.

⁴ We gebruiken hiertoe de 'Area – Best value', of als die niet beschikbaar is het opgegeven min – max. Dit laatste leidt tot een min – max oppervlakte en percentage in bijlage 2. Indien oppervlaktedata van sommige lidstaten toch ontbreken dan wordt voor die lidstaten op basis van het oppervlakteaandeel van de verspreidingshokken (kolom 'Distribution Area - Distrib.' in bovenvermelde website) ingeschat of er al dan niet een klein oppervlakteaandeel te verwachten is. Dit alles is zichtbaar in bijlage 2 door een notitie in de kolom F en een kleur in de cellen van die kolom in functie van de robuustheid van de einduitspraak over het Europees belang voor het habitattype.

2.2 RESULTATEN EN ANALYSE

In deze paragraaf geven we het resultaat weer van de classificatie. Bijlage 2 geeft het detail van alle daartoe gebruikte data. Deze bijlage geeft ook een indicatie van de kwaliteit van de data.

Voor de meeste habitats (29 van de 46) verschilt de huidige classificatie niet van deze van 2009. Voor 14 habitats is de geactualiseerde klasse lager en voor 3 hoger dan wat verondersteld werd op basis van de in 2009 beschikbare data. In onderstaande opsomming worden enkel deze verschillen expliciet vermeld. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar bijlage 2.

Voor de volgende habitattypen heeft Vlaanderen een '**bijzondere verantwoordelijkheid**'⁵ (oppervlakteaandeel hoger dan 8 %; het aandeel wordt per habitat vermeld):

- 2310 droge heide op landduinen (34 %)
- 2330 open grasland op landduinen (12 %; *hoger belang t.o.v. 2009*)
- 9190 oude eiken-berkenbossen (8 à 10 %; *hoger belang t.o.v. 2009*)

Voor de volgende habitattypen is Vlaanderen '**zeer belangrijk**' wegens een oppervlakteaandeel van 0,5 à 8 % én één of meerdere extra voorwaarden (tussen haakjes vermeld):

- 1130 estuaria (0,75 % en volledige zoet – zout en verticale gradiënt, én behorend tot de grootste Europese estuaria)
- 2130 vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie (ca. 0,75 % en EU prioritair habitat);
- 6120 stroomdalgraslanden (ca. 1,3 % en EU prioritair habitat)
- 6230 heischrale graslanden (1,7 à 1,8 % en EU prioritair habitat en voorkomen van uitzonderlijk subtype 'droge kalkrijke heischrale graslanden')
- 9130 in de Vlaamse Atlantische biogeografische regio⁶, waar de habitat bestaat uit het uitzonderlijk subtype 'eiken-beukenbossen met wilde hyacint' (0,6 % en subtype met beperkte verspreiding in Europa)
- 91E0 vochtige alluviale bossen (5 à 7 % en EU prioritair habitat en voorkomen van uitzonderlijk subtype 'zachthoutoibos')

⁵ In 2009 behoorde deze klasse tot de onderstaande klasse 'zeer belangrijk'; 2330 en 9190 leken met de toen beschikbare data slechts 'belangrijk'.

⁶ Voor het Continentale subtype levert Vlaanderen slechts een marginale bijdrage.

Voor de volgende habitattypen is Vlaanderen ‘belangrijk’ (wegens 0,5 à 8 % oppervlaktaandeel):

kustduinen	wateren	bossen
2110 embryonale duinen	3130 zwak gebufferde vennen	9120 eikenbeukenbossen
2120 wandelende duinen	3140 kranswierwateren	op zure bodem (<i>L</i>)
2160 duindoornstruwelen	3160 dystrofe vennen (<i>H</i>)	9160 eiken-
2170 kruipwilgstruwelen	3270 voedselrijke slikoevers met bepaalde eenjarige planten	haagbeukenbossen
venen		
7150 pioniervegetaties met snavelbiezen		
<i>(L) lager belang t.o.v. 2009</i>	<i>(H) hoger belang t.o.v. 2009</i>	

Voor de volgende habitattypen is Vlaanderen ‘matig belangrijk’ wegens een oppervlaktaandeel van 0,01 tot < 0,5 % in de EU-Atlantische regio (of wanneer het suffix _CON is toegevoegd: ten opzichte van de EU-Continental regio):

zilte habitats	kustduinen	wateren
1140 bij eb droogvallend zand en slik	2180 duinbossen (<i>L</i>)	3260 beken en rivieren met bepaalde waterplanten (<i>L</i>)
1310 zilte pionierbegroeiingen (<i>L</i>)	2190 vochtige duinvalleien (<i>L</i>)	3150 van nature eutrofe wateren (<i>L</i>)
1320 schorren met slijkgras		
1330 Atlantische schorren (<i>L</i>)		
heiden		
4010 vochtige heide (<i>L</i>)	6410 blauwgraslanden (<i>L</i>)	7140 overgangs- en trilvenen (<i>L</i>)
4030 droge heide (<i>L</i>)	6430 voedselrijke zoomvormende ruigten (<i>L</i>)	7230 alkalische laagvenen
5130 jeneverbesstruwelen	6510 soortenrijke glanshavergraslanden (<i>L</i>)	
stenige habitats		
8310 niet voor publiek opengestelde grotten	9110_CON veldbiesbeukenbossen	
<i>(L) lager belang t.o.v. 2009</i>		

Voor de volgende habitattypen levert Vlaanderen een 'marginale bijdrage'⁷ wegens < 0,01% oppervlakteaandeel t.o.v. de EU-Atlantische regio (of wanneer het suffix _CON is toegevoegd: t.o.v. de EU-Continental regio):

kustduinen	wateren	graslanden
2150 vastgelegde ontkalkte duinen	3110 zeer zwak gebufferde vennen	6210 droge kalkgraslanden en struweel op kalkbodem
venen	bossen	en alle andere habitattypen aanwezig in Voeren (CON), m.u.v. het habitatype 9110 dat matig belangrijk is
7110 actief hoogveen	9130_CON subtype 'parelgras-beukenbos'	
7210 galigaanmoerassen	9150_ATL kalkminnende beukenbossen	
7220_ATL kalktufbronnen	9150_CON kalkminnende beukenbossen	
7220_CON kalktufbronnen	91F0 hardhoutooibossen (L)	

(L) lager belang t.o.v. 2009

⁷ In 2009 behoorde deze klasse tot de bovenstaande klasse 'matig belangrijk'. Hiermee rekening houdend is er enkel voor habitat 91F0 een verschil vastgesteld op vlak van classificatie: die leek met de toen beschikbare data 'belangrijk'.

2.3 CONCLUSIE

Tabel 1 geeft een overzicht van de classificatie van de habitattypen op vlak van het belang van Vlaanderen in Europees perspectief.

Tabel 1 Overzicht van het belang van de in Vlaanderen voorkomende habitats voor het realiseren van de gunstige staat van instandhouding in de EU-Atlantische of EU-Continental regio.

habitatgroep	bijzondere verantwoorde- lijkheid	zeer belangrijk	belangrijk	matig belangrijk	marginale bijdrage (a)
zilt en estuarium		1130		1140, 1310, 1320, 1330	
kustduinen		2130	2110, 2120, 2160, 2170	2180, 2190	2150
wateren			3130, 3140, 3160, 3270	3260, 3150	3110
heiden	2310, 2330			4010, 4030, 5130	
graslanden		6120, 6230		6410, 6430, 6510	6210
venen			7150	7140, 7230	7110, 7210, 7220_ATL, 7220_CON
grotten				8310	
bossen	9190	9130_ATL, 91E0	9120, 9160	9110_CON	9130_CON, 9150, 91F0
Totaal # (b)	3	6	11	18	8

(a) en alle andere niet als CON vermeld in de Voerstreek aanwezige habitats

(b) habitat met opdeling in ATL en CON of met kennislacune wordt slechts éénmalig geteld en dit bij het hoogste belang

Tabel 2 Criteria en grenswaarden voor het prioriteren van de SBZ-H zoals toegepast in Paelinckx *et al.* 2009a, met aanpassingen ten gevolge van de evaluatie van de toen gebruikte methodologie. Zie voor nadere toelichting over de wijzigingen ten behoeve van dit rapport § 3.1.2 en § 3.1.3

criteria	reden	duiding
huidig oppervlaktaandeel t.o.v. het totaal binnen SBZ-H (in 2009) <i>of Vlaanderen (in dit rapport)</i> en dit zowel voor het habitattype zelf als voor de subtypen ervan ⁸	oppervlakte is een hoofdcriterium in het bepalen van de regionale staat van instandhouding en in het bepalen van het belang van een SBZ-H volgens het EU gebiedsinformatieformulier ⁹	grenswaarden: 2 en 15 % naar analogie met het criterium “relatieve oppervlakte” in het EU gebiedsinformatieformulier
<i>Niet weerhouden in dit rapport, met vermelding van de reden daartoe:</i>		
<i>het voorkomen van hoog kwalitatief habitat</i>	<i>een wetenschappelijke en juridische toetsingscommissie heeft de tweedeling van de ‘gunstige toestand’ in ‘een goede’ en ‘een voldoende’ toestand als ecologisch en juridisch fout bestempeld (Arcadis 2010). Het is dan ook niet aangewezen om het aspect ‘hoge kwaliteit’ laten doorwegen bij het bepalen van het belang van de SBZ-H. Het wordt bovendien vanuit de EU aanbevolen om de beoordeling van de kwantiteit en kwaliteit gescheiden te houden.</i>	
<i>eventuele potenties voor uitbreiding</i>	<i>in 2009 sporadisch toegepast; na meer dan tien jaar IHD-beleid is het meer opportuun dit te vervangen door het herhalen van de analyse van de actuele oppervlakte na herkartering¹⁰</i>	
<i>SBZ-H met vooropgestelde uitbreiding van het areaal</i>	<i>dit criterium is in het 2009-rapport uiteindelijk niet toegepast; de problematiek blijft wel relevant in functie van habitat dat verdwijnt uit SBZ-H (al dan niet aan de rand van het areaal¹¹) → vervangen door: ‘uit SBZ-H verdwenen habitat na aanwijzing’</i>	

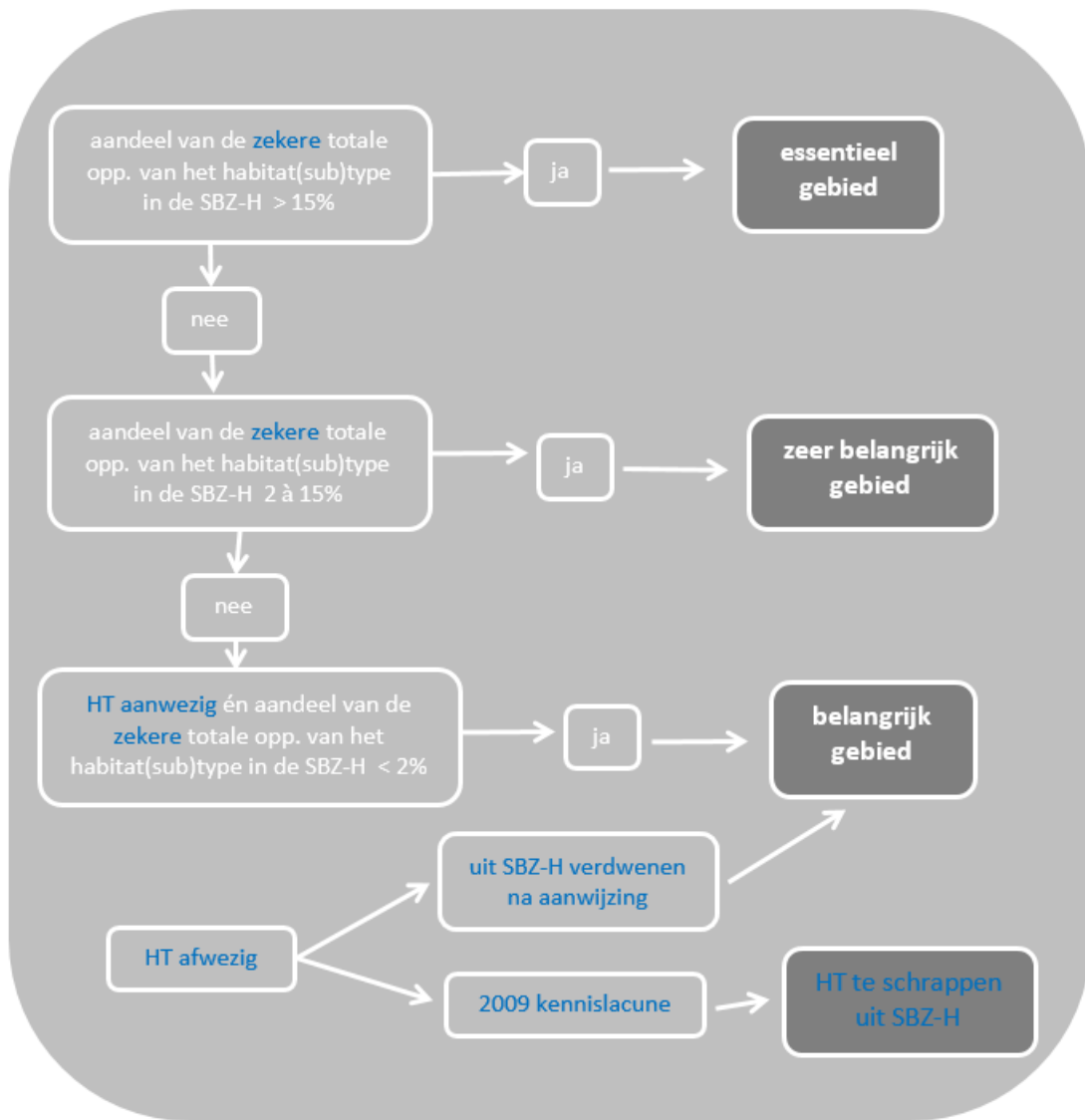
⁸ European Commission DG Environment (2005) schrijft voor dat het op lange termijn voortbestaan van de ecologische variatie van een habitattype binnen het areaal moet verzekerd zijn voor het behouden of bereiken van een gunstige regionale staat van instandhouding. Dit wordt benaderd via het betrekken van habitatsubtypen in de prioriteitstelling. Deze subtypen zijn vastgelegd in Decler *et al.* 2007 en in Paelinckx *et al.* (2009a).

⁹ Ook gekend onder de naam ‘*standard data form*’ of ‘standaardgegevensformulier’. De EU bepaalt de criteria voor de opmaak van dit formulier (Europese Commissie 2011).

¹⁰ Het SBZ-H netwerk en habitatlocaties erbuiten worden stelselmatig geherkarterd in een cyclus van 12 jaar (18 jaar voor bossen). Heden is het onderscheid tussen nieuw ontstaan habitat en betere data (ten gevolge van meer gedetailleerd veldwerk en het hanteren van strikte karteersleutels) vaak nog niet te maken zonder specifieke kennis over de evoluties in het gebied.

¹¹ Wanneer het verdwijnen van habitat een inkrimping veroorzaakt van het areaal leidt dit meteen tot een regionaal ongunstige toestand. De gunstige regionale toestand vereist tevens dat er geen verslechtering is van de ruimtelijke samenhang in de verspreiding van de habitat (zie bv. Paelinckx *et al.* 2019).

Figuur 2 Stroomdiagram met de criteria voor het bepalen van het relatief belang van een SBZ-H voor de instandhouding van een habitat in Vlaanderen. De blauwe tekst betreft de methodologische aanpassingen die zijn doorgevoerd ten gevolge van de evaluatie van de methodologie (geschrapte delen van de 2009 methodologie zoals vermeld in tabel 2 zijn niet meer zichtbaar in deze figuur). De aanpassingen worden in § 3.1.2 en 3.1.3 verder besproken. 'HT' staat voor 'habitattype'.

3.1.2 Oppervlaktaandeel

Zoals vermeld in tabel 2 is het oppervlaktaandeel een hoofdcriterium voor het bepalen van de regionale staat van instandhouding van een habitat en voor het bepalen van het belang van de SBZ-H volgens het EU gebiedsinformatieformulier.

Data

Zoals al aangegeven in § 1 zijn er op vlak van oppervlakte van habitats heden veel betere data dan ten tijde van Paelinckx *et al.* (2009a). Immers, in 2009 bestond de Natura 2000 habitatkaart (Paelinckx *et al.* 2009b) grotendeels uit BWK-karteringen van voor 2004. Toen werden de habitattypen nog niet rechtstreeks op terrein gedetermineerd, maar volgden uit een vertaalslag van de eenheden van de biologische waarderingskaart. Deze werkwijze had heel wat kennislacunes tot gevolg. Veel karteringen in de toenmalige versie van de habitatkaart waren ook minder gedetailleerd. In dit rapport wordt de analyse en classificatie uit 2009 herhaald met de recentst beschikbare oppervlaktegegevens uit de habitatkaart (De Saeger *et al.* 2020). Voor de habitat 7220 kalktufbronnen en 8310 ‘niet voor publiek opengestelde grotten’ zijn de data ontleend aan Oosterlynck (2020), respectievelijk De Saeger & Lahaye (2019) en De Saeger *et al.* (2020).

De betere data zorgen ervoor dat de hoeveelheid ‘onzeker habitat’ ten gevolge van kennislacunes doorgaans zeer beperkt is. Daarom kunnen we in dit rapport rekenen met de **oppervlakte van het ‘zekere habitat’**. Telkens er een aandeel ‘onzeker habitat’ rest, gaan we evenwel na of dit impact kan hebben op de classificatie van het belang van de SBZ-H voor de habitat.

Hierdoor wordt niet meer met oppervlaktevorken gewerkt en treden geen onbesliste mengcategorieën op (bv. ‘belangrijk of zeer belangrijk’). In Paelinckx *et al.* (2009) zijn die frequent. **In dit rapport blijkt het resterend aandeel onzeker habitat enkel nog impact te hebben bij de classificatie van 1 SBZ-H – habitat combinatie** (zie verder onder ‘kennislacunes’). Er blijft daarenboven onzekerheid over 7 SBZ-H – habitat combinaties.

Relatief oppervlaktaandeel

Omdat op EU-niveau de relevante informatiebron bestaat uit het EU gebiedsinformatieformulier (EU 2011) stemmen we de beoordeling maximaal hierop af.

Tabel 3 Grenswaarden en berekening van het relatieve oppervlaktaandeel ten behoeve van het bepalen van het belang van een SBZ-H voor een habitat.

grenswaarde	EU gebiedsinformatieformulier	Ten behoeve van de G-IHD
% berekend t.o.v.:	totale habitatoppervlakte van de habitat in België (Europese Commissie 2011)	totale habitatoppervlakte van de habitat: <ul style="list-style-type: none">• 2009: in het Vlaamse SBZ-H netwerk• dit rapport: in Vlaanderen (binnen én buiten SBZ-H netwerk)
> 15 %	klasse A	essentieel
> 2 %	klasse B	zeer belangrijk
≤ 2 %	klasse C	belangrijk
marginaal voorkomen	D aanwezig maar weinig waardevol	marginaal (*)

(*) Het mag niet gaan om zogenaamde ‘GIS-slayers’ t.g.v. de ruwere begrenzing van de SBZ-H.

De door de EU bepaalde grenswaarden hanteren we ook in dit rapport. Voor het EU gebiedsinformatieformulier moet de relatieve oppervlakte van een in de SBZ-H voorkomend habitattypen berekend worden ten opzichte van de totale oppervlakte van het betreffende habitattypen op het gehele nationale grondgebied. Gezien evenwel het Natura 2000 beleid de verantwoordelijkheid is van de gewesten, bepalen we dit relatieve oppervlakteaandeel op gewestelijk niveau. In Paelinckx *et al.* (2009) hanteerden we daartoe de totale oppervlakte van de habitat in het SBZ-netwerk. Daarbij werd evenwel geen rekening gehouden met het oppervlakteaandeel buiten het SBZ-H netwerk en werd sterk afgeweken van de door de EU voorgeschreven werkwijze. Dit maakt dat ook voor habitats die enkel in het Vlaamse Gewest voorkomen de vergelijking tussen Paelinckx *et al.* (2009) en de bij de EU gekende data moeilijk is. Om dit te remediëren hanteren we **in dit rapport de relatieve oppervlakte ten opzichte van de totale oppervlakte van een habitat in Vlaanderen in plaats van enkel in het SBZ-H netwerk.**

Deze aanpassing van het totaal in de SBZ-H naar de totale habitatoppervlakte in Vlaanderen heeft voor de classificatie van het belang van de SBZ-H voor de meeste habitattypen geen impact. Tabel 4 geeft de habitattypen waarvoor de shift, van het totaal voor het SBZ-H netwerk naar de habitatoppervlakte in heel Vlaanderen, wel een impact heeft. Deze is echter vaak beperkt tot enkele SBZ-H – habitat combinaties en dit geeft uiteindelijk niet altijd een verschil met de classificatie in 2009.

In totaal zijn er 586 SBZ-H – habitat combinaties (Bijlage 1). Bij 36 (6 %) is de shift een verklaring voor een lager belang t.o.v. de classificatie in 2009. Deze methodologische wijziging heeft dus een beperkte impact. Zoals eerder gesteld is deze wijziging evenwel noodzakelijk in functie van het stroomlijnen met het EU gebiedsinformatieformulier. Merk op dat er hierdoor voor de habitats 3140, 3260, 3270, 9120 en 9160 geen SBZ-H meer essentieel zijn, terwijl in de 2009 classificatie wel enkele essentiële SBZ-H – habitat combinaties waren (Tabel 4).

Ook kan een habitat voor het eerst aangetroffen zijn in een SBZ-H en dus de SBZ-H – habitat combinatie voor het eerst optreden (zie § 3.2).

Tabel 4 Habitattypen waarvoor de shift van totale oppervlakte in het SBZ-H netwerk naar totale oppervlakte in Vlaanderen wel een impact heeft op het bepalen van het belang voor een aantal SBZ-H – habitat combinaties. Voor meer detail verwijzen we naar bijlage 3.

habitat	% buiten SBZ-H	aantal SBZ-H met lager belang / totaal aantal combinaties (*)	SBZ-H essentieel voor de habitat? (# essentiële SBZ-H in 2009)
3140	82	3/16	geen (3 in 2009)
3260	84	4/23	geen (4 in 2009)
3270	82	1/2	geen (1 in 2009)
6510	76 ?	3/32	wel nog essentieel (wegens subtype)
9120	49	2/34	geen (1 in 2009)
9160	41	3/23	geen (0 in 2009)
91E0	53	4/36	wel nog essentieel (wegens subtype)

? Bij 6510 is het oppervlakteaandeel buiten SBZ-H niet met zekerheid te bepalen omdat er nog grote kennislacunes zijn. Om de classificatie van het SBZ-H belang mogelijk te maken is ervan uitgegaan dat 10 % van het onzeker habitat buiten SBZ-H effectief habitat is. Die '10 %' is arbitrair, maar gebaseerd op recente karteringen van dergelijke kennislacunes, waarbij bleek dat van het daar aanwezige onzekere 6510 gemiddeld slechts een 10 % habitatwaardig bleek te zijn.

(*) Voor zover 'zeker habitat' aanwezig is.

Kennislacunes habitatverspreiding en oppervlakte

Omdat de meeste SBZ-H nagenoeg integraal geherkarteerd zijn, resten er op vlak van de aanwezigheid en de oppervlakte van habitats in het SBZ-H-netwerk weinig kennislacunes. Evenwel:

- voor onderstaande SBZ-H – habitat combinatie blijft er onzekerheid over het belang omwille van het feit dat de grenswaarde tussen ‘belangrijk’ en ‘zeer belangrijk’ in de vork ligt tussen het oppervlakteaandeel van het ‘zeker habitat’ en dit van het ‘zeker + onzeker habitat’:
 - BE2300006 b of zb 6510
- Voor onderstaande SBZ-H – habitat combinaties blijft er onzekerheid over de aanwezigheid van de habitat:
 - omwille van enkel ‘onzeker habitat’ vermeld (verdere herkartering dringt zich op)
 - BE2200042 3140
 - BE2100020 3150¹²
 - BE2200034 3160
 - BE2200030 6430
 - BE2200042 6430
 - BE2400012 6430
 - omwille van recente inrichtingswerken, vegetatie in ontwikkeling
 - BE2200043 6410

Buiten het SBZ-H-netwerk kunnen er voor oppervlakte nog wel belangrijke kennislacunes zijn ten gevolge van grote aandelen ‘onzeker habitat’. Dit is vooral het geval voor de habitats 6430 en 6510.

3.1.3 Habitatkwaliteit

De habitatkwaliteit is een hoofdcriterium voor het bepalen van de regionale staat van instandhouding en een onderdeel van de behoudsstatus in het EU gebiedsinformatieformulier.

In Paelinckx *et al.* (2009a) is de bepaling van het kwaliteitscriterium gebaseerd op expertoordeel, maar dit was niet stelselmatig mogelijk (en is dat tot op vandaag ook niet). Daarom werd in 2009 gebruik gemaakt van een indicatie voor mogelijk goede kwaliteit via flora (gegevens rapportage 2007, Paelinckx *et al.* 2008). Deze laatste benadering kon evenwel niet leiden tot een zekere beslissing waardoor er in de prioriteitstelling onbesliste tussenliggende categorieën ontstonden (bv. ‘essentieel of zeer belangrijk gebied’).

Hoewel er in Paelinckx *et al.* (2009a) sprake is van ‘gunstige lokale toestand’ (dit is de ‘voldoende tot goede toestand’ conform T’jollyn *et al.* 2009) blijkt dat in de praktijk gewerkt is met ‘aanwezigheid van hoogwaardig habitat’ (te vergelijken met de zogenaamde ‘goede toestand’ conform T’jollyn *et al.* 2009). Zulke ‘aanwezigheid’ is onafhankelijk toegepast van het oppervlakteaandeel ervan, en dit met als argumentatie dat ‘aanwezigheid van hoog kwalitatief habitat een verhoogde kans geeft om verdere kwaliteitsverbetering elders in de SBZ-H te realiseren’. De kans bestaat dus evenwel dat de habitat op het niveau van de SBZ-H overwegend toch in een ongunstige toestand is. Daarenboven lijkt dit wel stelselmatig

¹² Een herkartering in 2021 heeft in dit SBZ inderdaad een kleine oppervlakte 3150 vastgesteld.

toegepast voor de water- en boshabitats, maar was er onvoldoende gebiedskennis voorhanden om dit stelselmatig uit de voeren voor de overige habitattypen.

Een wetenschappelijke en juridische toetsingscommissie heeft de tweedeling van de ‘gunstige toestand’ in ‘een goede’ en ‘een voldoende’ toestand als ecologisch en juridisch fout bestempeld (Arcadis 2010). In Oosterlynck *et al.* (2020), dat heden in het beleid wordt toegepast, is die tweedeling dan ook geschrapt en is er enkel sprake van de ‘gunstige’ en ‘ongunstige’ lokale toestand. Derhalve is het verder benutten van de ‘goede toestand’ in het IHD-beleid niet meer aan de orde.

Op vlak van habitatkwaliteit is de enige informatiebron die na 2009 voor alle SBZ-H bestaat het expertoordeel uit de S-IHD rapporten. In de periode 2016 en 2017 is in een aantal SBZ-H de lokale staat van instandhouding op terrein bepaald in het kader van het ANB-Inverde project ‘PAS en Databank Passende Beoordeling karteringen’, maar dit is onvoldoende om een stelselmatige actualisatie op dit vlak uit te voeren. Enkel voor de waterhabitats en voor een deel van de in § 3.1.2 vermelde zeldzame habitattypen zijn, en worden, er in het kader van de biotische kwaliteitsmeetnetten voldoende gebiedsdekkende data verzameld. Voor andere habitats worden datastromen terzake verwacht via de beheermonitoring. Het zal evenwel nog geruime tijd duren vooraleer er op vlak van habitatkwaliteit voor alle of de meeste habitattypen voldoende data beschikbaar zijn voor een stelselmatige actualisatie.

Omwille van alle bovenvermelde overwegingen wordt **de toepassing van het criterium ‘habitatkwaliteit’ niet verder gebruikt bij het bepalen van het belang van de SBZ-H**. Deze aangepaste werkwijze om de beoordeling van het oppervlakteaandeel en de kwaliteit volledig te scheiden, zorgt tevens voor meer uniformiteit en herhaalbaarheid van de methodiek.

In totaal zijn er 586 SBZ-H – habitat combinaties (Bijlage 1). Bij 32 (5 %) is het schrappen van de 2009-regel ‘hoge kwaliteit’ een verklaring voor een lager belang t.o.v. de classificatie in 2009. Deze methodologische wijziging heeft dus een beperkte impact.

3.1.4 Uit SBZ-H verdwenen habitat na aanwijzing

Het recent verdwijnen van habitat 2310 uit het SBZ-H deelgebied BE2300006-42 ‘De Blakken en Warandeduinen’ is met zekerheid vastgesteld (De Saeger 2019). Het 2009-belang ‘belangrijk’ wordt voor deze combinatie behouden, hoewel de actuele oppervlakte nul is. In termen van het EU gebiedsinformatieformulier staat dit voor ‘niet langer aanwezig’.

3.2 RESULTATEN EN ANALYSE

De resultaten van de actualisatie van het belang van de SBZ-H voor het behalen van de regionale toestand van de habitats zijn weergegeven in **bijlage 1**, geordend per SBZ-H. Ook de bepalingen volgens Paelinckx *et al.* (2009) zijn hierin opgenomen zodat het vergelijken daarmee op eenvoudige wijze kan gebeuren. **Bijlage 4** is identiek aan bijlage 1, maar geeft tevens een verklaring voor de vastgestelde verschillen, en behandelt tevens methodologische aspecten. Bijlagen 1 en 4 zijn afgeleid uit **bijlage 3** die de analyse weergeeft per habitatype.

Het belang van de SBZ-H voor de verschillende habitatsubtypen, en de oppervlakten van die subtypen, is enkel te vinden in bijlage 3.

Uit bijlage 1 blijkt dat er voor elke SBZ-H wel minstens één verschil in belang is van de SBZ-H tussen de actualisatie en de 2009 classificatie. Er zijn wel habitattypen waarvoor er geen of nauwelijks verschil is (zie verder).

Vaak zijn er ook verschillen in aanwezigheid van de habitat en de aanwijzing ervan in de aanwijzingsbesluiten (BVR 23.04.2014):

- voor 23 aangewezen SBZ-H – habitat combinaties blijkt de habitat actueel niet aanwezig te zijn en was dit ook niet het geval ten tijde van de opmaak van de G-IHD; de combinaties zijn immers niet opgenomen in de G-IHD (filter op ‘niet’ in de Excel in bijlage 4 of zie bijlage 1);
- 63 SBZ-H – habitat combinaties zijn niet aangewezen hoewel aanwezig; voor 9 ervan is de SBZ-H zelfs zeer belangrijk of essentieel (zie verder), voor de andere is de SBZ-H belangrijk (filter op de Excel in bijlage 4 of zie bijlage 1).

In onderstaande paragrafen focussen we op enkele vergelijkingen met Paelinckx *et al.* (2009) en/of met de SBZ-H aanwijzingsbesluiten. Hoewel er vaak kleine of grote verschillen zijn qua oppervlakte van de habitats in de SBZ-H hoeft dit geen verschil te geven in het belang van de SBZ-H voor de habitat. De actuele oppervlakedata zijn vervat in de bijlages 1, 3 en 4.

Habitats zonder of met heel beperkt verschil in belang

Voor de volgende habitats zijn er geen verschillen in de aanwezigheid of het belang in de SBZ-H waarin ze voorkomen. Van de vermelde habitats is er enkel voor 7110 hoogveen een verschil op vlak van aanwijzing; het is al langer gekend dat de ambitie om deze habitat in Vlaanderen te kunnen herstellen ter discussie staat, zeker met de huidige druk van klimaatwijziging.

habitatgroep	geen verschil in de aanwezigheid of in het belang in de SBZ-H	wel aanwijzing waar de habitat niet aanwezig is, noch opgenomen in de G-IHD
zilt en estuarium	1310, 1320, 1330 (2 à 3 SBZ-H)	
kustduinhabitats	Alle (slechts één SBZ-H)	
graslanden	6120 (slechts één SBZ-H)	
venen	7110 (slechts één SBZ-H)	BE2100024, BE2100026
bossen	9110 (slechts één SBZ-H) 9150 (2 SBZ-H) 91F0 (slechts één SBZ-H)	

Niet aangewezen SBZ-H – habitat combinaties waarvoor de SBZ-H zeer belangrijk of zelfs essentieel is:

- BE2200029 – 3110: 0,67 ha, essentieel
- BE2200032 – 3160: 7,44 ha, zeer belangrijk
- BE2200032 – 7230: 0,60 ha, zeer belangrijk
- BE2200034 – 3140: 20 ha, zeer belangrijk
- BE2200035 – 5130: 1,29 ha, zeer belangrijk
- BE2300007 – 7220: 0,08 ha, essentieel
- BE2400011 – 6410: 1,4 ha, zeer belangrijk
- BE2400011 – 9190: 144 ha, zeer belangrijk
- BE2500002 – 1140: 25-tal ha, zeer belangrijk (ten gevolge van de uitbreiding van het Zwin door ontpoldering)

Gezien deze SBZ-H zeer belangrijk tot essentieel zijn voor het realiseren van de regionaal gunstige toestand voor de vermelde habitats dringt een toekomstige aanwijzing zich op. In

afwachting is het aan te bevelen hiermee rekening te houden in het lopende beleid voor, en passend beheer van deze SBZ-H.

Aangewezen habitat waarvoor de SBZ-H heden 'zeer belangrijk' of 'essentieel' is, waar het in 2009 niet aanwezig was:

SBZ-H	habitat	2020
BE2200028	7140	ess
BE2200031	3160	zb
BE2200038	6410	zb
BE2100040	3150	zb
BE2200042	6210	ess
BE2400012	9190	zb

De aanwijzing voor deze combinaties is in orde. Mogelijk is de actuele aanwezigheid (deels) het gevolg van inmiddels genomen instandhoudingsmaatregelen, of spontane evolutie. Onderscheid met betere data is evenwel niet mogelijk zonder expertise over de evoluties in de betreffende gebieden.

Wel kan de aanwezigheid én het hoge belang impact hebben op de (prioritering van) te nemen maatregelen. Het is aan te bevelen hiermee rekening te houden in het lopende beleid voor, en beheer van deze SBZ-H.

Aangewezen habitat waarvoor de SBZ-H heden 'belangrijk' is, waar het in 2009 niet aanwezig was:

SBZ-H	habitat	2020
BE2100016	3260	b
BE2200032	3150	b
BE2200034	3150	b
BE2200039	6210	b
BE2200041	7140	b
BE2200041	7220	b
BE2200042	3150	b
BE2300005	3150	b
BE2300006	6230	b
BE2300007	3150	b
BE2300044	3150	b
BE2400008	3150	b
BE2400012	3150	b
BE2400012	7230	b
BE2400014	3160	b

De aanwijzing voor deze combinaties is in orde. Mogelijk is de actuele aanwezigheid (deels) het gevolg van inmiddels genomen instandhoudingsmaatregelen, of spontane evolutie. Onderscheid met betere data is evenwel niet mogelijk zonder expertise over de evoluties in de betreffende gebieden. Wel kan de aanwezigheid impact hebben op de (prioritering van) te nemen maatregelen. Het is aan te bevelen hiermee rekening te houden in het lopende beleid voor, en beheer van deze SBZ-H.

De aanwijzing voor deze combinaties is in orde. Wel kan het hogere belang impact hebben op de (prioritering van) te nemen maatregelen. Het is aan te bevelen hiermee rekening te houden in het lopende beleid voor, en passend beheer van deze SBZ-H.

Aangewezen habitat waarvoor de SBZ-H in 2009 als 'zeer belangrijk' of 'essentieel' was gerankt, maar waarvoor de SBZ-H heden 'belangrijk' is of waar er onzekerheid is over de aanwezigheid ervan (kennislacune) of waar de habitat niet aanwezig is volgens de habitatkaart 2020 :

SBZ-H	habitat	2020	2009
BE2100024	7230	niet	zb
BE2100040	6430	b	zb
BE2200029	3260	b	zb
BE2200029	6430	b	zb
BE2200032	6430	niet	zb of ess
BE2200033	3260	b	zb
BE2200034	91E0	b	zb
BE2200034	3260	b	zb
BE2200038	91E0	b	zb
BE2200038	3150	b	zb
BE2200039	91E0	b	zb
BE2200039	3260	b	ess
BE2200041	6510	b	zb
BE2200042	6410	b	zb of ess
BE2200043	91E0	b	zb
BE2300006	7140	b	ess
BE2300044	6410	b	zb
BE2300044	9160	b	zb
BE2400008	91E0	b	zb
BE2400009	6230	b	zb
BE2400009	6410	b	zb
BE2400009	7220	b	zb of ess
BE2400010	7220	niet	zb
BE2400012	6430	?	zb of ess
BE2400012	9120	b	zb
BE2400014	2310	b	zb
BE2500003	91E0	b	zb
BE2500004	91E0	b	zb
BE2500004	3260	b	zb
BE2500004	9160	b	zb

De aanwijzing voor de meeste combinaties is in orde. Voor 4 combinaties is de habitat niet aanwezig of onzeker. Hiervoor dient men na te gaan of de habitat er ooit aanwezig geweest is, en zo ja of ze verdwenen is na de aanwijzing; in het laatste geval dient de aanwijzing zeker behouden.

Het lagere belang kan impact hebben op de (prioritering van) te nemen maatregelen. Het is aan te bevelen hiermee rekening te houden in het lopende beleid voor, en beheer van deze SBZ-H.

Aangewezen habitat in SBZ-H waar de habitat niet eerder, en ook niet in de Habitatkaart 2020 vastgesteld is:

- BE2100015: 3110
- BE2100020: 6410 en 6430
- BE2100024: 7110 en 7210
- BE2100026: 7110/7120 (7120 wordt niet gerapporteerd aan de EU wegens niet aanwezig in Vlaanderen)
- BE2200028: 3110
- BE2200029: 7110
- BE2200034: 7140 en 7150
- BE2200036: 2330
- BE2200038: 6210 en 7140
- BE2200041: 7230
- BE2200042: 2330 en 7220
- BE2300007: 3260
- BE2300044: 2310
- BE2400008: 4030 en 6210
- BE2400009: 3150
- BE2400011: 3150
- BE2400012: 2330
- BE2500003: 3150

Een gerichte analyse van de haalbaarheid van inrichting / herstel van deze habitats in deze SBZ-H dringt zich op. Hieruit zal de zinvolheid blijken van het eventueel behoud van de aanwijzing van die habitats in die SBZ-H.

3.3 CONCLUSIE

Uit § 3.2 blijkt dat er belangrijke verschillen zichtbaar worden ten gevolge van de actualisatie met de betere data van vooral de karteringen 2013 – 2019. Deels zullen de verschillen het gevolg zijn van inmiddels genomen instandhoudingsmaatregelen, of spontane evolutie. Onderscheid met betere data is evenwel niet mogelijk zonder expertise over de evoluties in de betreffende gebieden.

Ook methodologische verschillen hebben invloed, al hebben die doorgaans weinig of geen effect (zie § 3.1.2). Belangrijk is dat deze methodologische verschillen het gevolg zijn van het streven naar stroomlijning met de EU gebiedsinformatieformulieren.

Kennislacunes

§ 3.1.2 somt een aantal kennislacunes op waarvoor verdere terreincontroles nodig zijn.

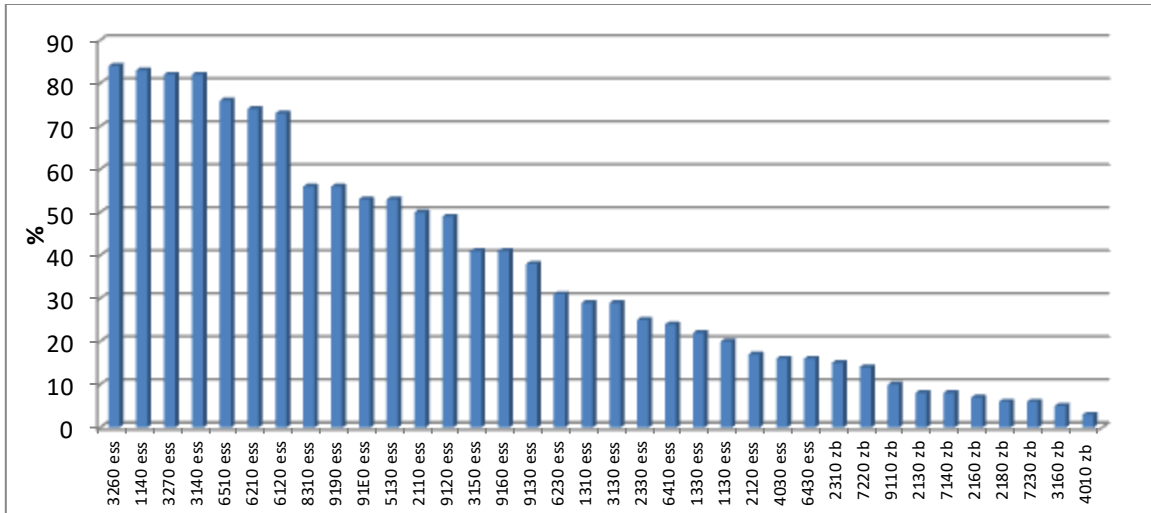
Op vlak van habitatkwaliteit zijn er onvoldoende data om een actualisatie hiervoor door te voeren, te meer daar stroomlijning met de EU gebiedsinformatieformulieren impliceert dat dit criterium afzonderlijk van het oppervlaktecriterium in kaart gebracht wordt.

4 OPPERVLAKTEAANDEEL BUITEN SBZ-H

Voor de werkwijze verwijzen we naar § 3.1.

Figuur 3 geeft het aandeel habitatooppervlakte buiten het SBZ-H netwerk voor de habitats waarvoor dit aandeel een zeer belangrijke (zb) tot essentiële (ess) rol vervult voor het realiseren van een gunstige regionale toestand. Voor de oppervlakedata verwijzen naar bijlage 4, tabblad 'buiten SBZ-H'.

Figuur 3 Procentueel aandeel van de habitatooppervlakte buiten het SBZ-H netwerk voor de habitats waarvoor dit aandeel een zeer belangrijke (zb) tot essentiële (ess) rol vervult voor het realiseren van een gunstige regionale toestand.

Het spreekt voor zich dat naarmate het oppervlakteaandeel buiten SBZ-H groter is, die oppervlakte meer noodzakelijk is voor het realiseren van de gunstige staat van instandhouding. Immers, 25 % of meer oppervlakte van een habitat met een lokaal ongunstige habitatkwaliteit resulteert steeds in een regionaal 'zeer ongunstige' toestand. Dat impliceert dat voor habitats met meer dan 25 % oppervlakte buiten SBZ-H het onmogelijk is de regionale gunstige toestand alleen via maatregelen in het SBZ-H netwerk te behalen. Omdat het vaak niet haalbaar zal zijn in het SBZ-H netwerk de oppervlakte van alle aangewezen en andere aanwezige habitats integraal in een lokaal gunstige toestand te brengen geldt hetzelfde ook voor habitats met oppervlakteaandelen buiten SBZ-H kleiner dan 25 % (dus zeker voor alle habitats opgenomen in figuur 3 en tabel 5).

Bovenop de regionale habitatkwaliteit komt nog dat de regionaal gunstige toestand enkel mogelijk is wanneer eventueel verlies van habitat buiten SBZ-H geen negatieve areaaltrend veroorzaakt en oppervlakteverlies elders gecompenseerd wordt (zodat er ook voor oppervlakte geen negatieve trend is). Verlies van habitat kan ook impact hebben op de oppervlakte en de kwaliteit van het leefgebied van Europees beschermde soorten.

////////////////////////////////////

Hiertoe zijn er voor al deze habitats instandhoudingsmaatregelen buiten het SBZ-H netwerk noodzakelijk. Voor graslanden en bossen is daartoe het bijkomend realiseren van extra oppervlakte buiten SBZ-H vooropgesteld in een nota bij de S-IHD besluiten aan de Vlaamse Regering (VR 2014 2304 DOC.0467/1BIS). Voor graslanden ligt een voorstel van geschikte zones voor (Paelinckx & Vanden Borre 2021) en voor bossen loopt het proces. Maatregelen voor behoud, herstel en kwaliteitsverbeteringen buiten SBZ-H zijn ook mogelijk zonder expliciet gebieden af te bakenen (bv. via positieve maatregelen in overheidsdomeinen, al dan niet erkende reservaten en andere private terreinen, via beheerovereenkomsten ...).

Tabel 5 Overzicht van habitats waarvoor maatregelen buiten het SBZ-H netwerk nodig zijn voor het behoud van oppervlakte en areaal, en voor habitatkwaliteit, om de regionaal gunstige toestand van deze habitats te realiseren of te behouden.

habitatgroep	oppervlaktaandeel buiten SBZ-H:		
	≥ 25 (*)	15 à 25 (**)	< 25 (**)
zilt en estuaria	1140, 1310	1130, 1330	
kustduinen	2110	2120	2130, 2160, 2180
wateren	3130, 3140, 3150, 3260, 3270		3160
heiden	2330, 5130	4030	2310, 4010
graslanden	6120, 6210, 6230, 6510	6410, 6430	
rotsachtige habitats en grotten	8310		
venen			7140, 7230, 7220
bossen	9120, 9130, 9160, 9190, 91E0		9110

(*) maatregelen noodzakelijk in functie van de regionaal gunstige habitatkwaliteit + behoud areaal en oppervlakte (of compensatie voor eventueel verlies).

(**)de noodzaak van maatregelen buiten SBZ-H is afhankelijk van de mate waarin de regionaal gunstige habitatkwaliteit in het SBZ-H netwerk kan gerealiseerd worden + behoud areaal en oppervlakte (of compensatie voor eventueel verlies).

Schaminée J. & Janssen J. (2007). Habitattypen in Europees perspectief. De Levende Natuur. Jaargang 108, nr. 6, p 233-237.

T'jollyn F., Bosch H., Demolder H., De Saeger S., Leyssen A., Thomaes A., Wouters J., Paelinckx D. & Hoffmann M. (2009). Criteria voor de beoordeling van de lokale staat van instandhouding van de NATURA 2000-habitattypen, versie 2.0. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2009 (46). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Bijlage 1 Belang van de SBZ-H in functie van de regionale staat van instandhouding van de habitats

Vette tekst betreft wijzigingen van het geactualiseerd belang ten opzichte van 2009 (bijlage 4, een Excel file, is hieraan identiek en bevat daarenboven verwijzingen naar impact van methodologische wijzigingen en verklaringen voor vastgestelde verschillen).

GEBCODE	HT	# ha zeker habitat	# ha onzeker habitat	SBZ-belang	2009 hoge kwaliteit	belang in 2009→	aangewezen
BE2100015	2310	206	2	zb		zb	ja
BE2100015	2330	98		zb		zb	ja
BE2100015	3110						ja
BE2100015	3130	4		b		b	ja
BE2100015	3160	68	1,66	ess		ess	ja
BE2100015	4010	365	4,15	ess		ess	ja
BE2100015	4030	89	0,19	zb		b of zb	ja
BE2100015	6230	1,0		b		niet	nee
BE2100015	7140	5,9		zb		b	ja
BE2100015	7150	3		zb		ess	ja
BE2100015	9120	0,14		m		b	nee
BE2100015	9190	94	1,96	zb		b	ja
BE2100015	91E0	4		b		niet	nee
BE2100016	2310	60		zb		b	ja
BE2100016	2330	8		zb		b	ja
BE2100016	3130	39		zb	ja	zb → ess	ja
BE2100016	3140	0,3		m		b	nee
BE2100016	3150	0,1		b		niet	nee
BE2100016	3160	57		ess		b	ja
BE2100016	3260	1,7		b		niet	ja
BE2100016	4010	462	13,07	ess		ess	ja
BE2100016	4030	330		zb		zb	ja
BE2100016	6230	36		zb		ess	ja
BE2100016	6430			niet		b	nee
BE2100016	6510	6		b		b	nee
BE2100016	7140	9		zb		zb	ja
BE2100016	7150	9		ess		ess	ja
BE2100016	9120	8		b		b	ja
BE2100016	9190	148		zb		zb	ja
BE2100016	91E0	55		zb		b	ja
BE2100017	2310	61	4	zb		zb	ja
BE2100017	2330	45		zb		ess	ja
BE2100017	3130	38		zb	ja	zb → ess	ja
BE2100017	3140	16		zb		ess	ja
BE2100017	3150	3,8		b		b	ja

GEBCODE	HT	# ha zeker habitat	# ha onzeker habitat	SBZ- belang	2009 hoge kwaliteit	belang in 2009→	aangewezen
BE2100017	3160	6		zb		zb	ja
BE2100017	3260	0,5		b		b	ja
BE2100017	4010	15	0,10	b		b	ja
BE2100017	4030	72		b		b*	ja
BE2100017	6230	46	0,09	zb		ess	ja
BE2100017	6410	6		zb		ess	ja
BE2100017	6430	5		zb		b	ja
BE2100017	6510	1,6	0,02	b		b	ja
BE2100017	7140	3		b		b	ja
BE2100017	7150	1,1		zb		b	ja
BE2100017	9120	613	0,28	zb	ja	zb → ess	ja
BE2100017	9160	88		zb		zb	ja
BE2100017	9190	150	0,19	zb	ja	zb → ess	ja
BE2100017	91E0	538		zb		zb	ja
BE2100019	2330	0,9		b		b	ja
BE2100019	3130	154		ess		ess	ja
BE2100019	3140			niet		b	ja
BE2100019	3150			niet		b	ja
BE2100019	3160	0,63		b		niet	nee
BE2100019	4010	10		b		b	ja
BE2100019	4030	15		b		b	ja
BE2100019	6230	6		b		niet	nee
BE2100019	7150	1,1		zb		b	ja
BE2100019	9120	6		b		niet	nee
BE2100019	9190	41		b		b	ja
BE2100019	91E0	3		b		b	ja
BE2100020	3130	3		b		niet	nee
BE2100020	3150		0,03	(b)		niet	nee
BE2100020	3160	0,23		b		niet	nee
BE2100020	3260	0,3		b		b	ja
BE2100020	4010	4	0,13	b		b	ja
BE2100020	4030	21		b		b	ja
BE2100020	6230	2		b		niet	nee
BE2100020	6410			niet		niet	ja
BE2100020	6430			niet		niet	ja
BE2100020	6510	0,7		zb		zb	ja
BE2100020	7140	1,3		b	ja	b → zb	ja
BE2100020	7150	0,05		b		kennislacune	ja
BE2100020	9120	66	0,67	b		b	ja
BE2100020	9190	13		b		b	ja
BE2100020	91E0	18		b		b	ja

////////////////////////////////////

GEBCODE	HT	# ha zeker habitat	# ha onzeker habitat	SBZ- belang	2009 hoge kwaliteit	belang in 2009→	aangewezen
BE2100026	9190	92		zb		zb	ja
BE2100026	91E0	212		zb		zb	ja
BE2100040	2310	7		b		b	ja
BE2100040	2330	59		zb		zb	ja
BE2100040	3130	16	0,06	zb	ja	zb → ess	ja
BE2100040	3150	9,7		zb		niet	ja
BE2100040	3260	6		zb		ess	ja
BE2100040	4010	3		b		b	ja
BE2100040	4030	8		b		b	ja
BE2100040	6230	12	1,31	zb		zb	ja
BE2100040	6410	2		zb		b	ja
BE2100040	6430	1,3	0,92	b		zb	ja
BE2100040	6510	6	0,01	b		b	ja
BE2100040	7140	35		ess		zb	ja
BE2100040	7150	0,1		m		kennislacune	ja
BE2100040	9120	81		b		b	ja
BE2100040	9160	18		b		b	ja
BE2100040	9190	60		b		b	ja
BE2100040	91E0	318	0,98	zb		zb	ja
BE2100045	3130	4		b		niet	nee
BE2100045	3150			niet		b of zb	ja
BE2100045	4030	1,7	0,14	b		b	ja
BE2100045	6510	1,4	0,48	b		b	ja
BE2100045	9120	35	2,41	b		b	ja
BE2100045	9160	0,3		b		b	ja
BE2100045	9190	10		b		b	ja
BE2100045	91E0	7		b		b	ja
BE2200028	2310	29	2	b		b	ja
BE2200028	2330	4		b		b	ja
BE2200028	3110			niet		niet	ja
BE2200028	3130	57		zb		zb	ja
BE2200028	3140	0,6		b		niet	nee
BE2200028	3150	10,8		zb		b	ja
BE2200028	3160	0,26		b		niet	nee
BE2200028	4010	13	0,63	b		b	ja
BE2200028	4030	9	0,10	b		b*	ja
BE2200028	6230	1,9		b		b	ja
BE2200028	6410	0,05		b		niet	nee
BE2200028	6510	0,1		m		niet	nee
BE2200028	7140	5		ess		niet	ja
BE2200028	7150	0,2		b		kennislacune	ja

////////////////////////////////////

GEBCODE	HT	# ha zeker habitat	# ha onzeker habitat	SBZ- belang	2009 hoge kwaliteit	belang in 2009→	aangewezen
BE2200028	9120	0,44		b		b	nee
BE2200028	9190	6	0,91	b		b	nee
BE2200028	91E0	26	0,01	b		b	ja
BE2200029	2310	529		ess		ess	ja
BE2200029	2330	375		ess		ess	ja
BE2200029	3110	0,67		ess		niet	nee
BE2200029	3130	12		zb		b	ja
BE2200029	3150	3,1		b		niet	nee
BE2200029	3160	5		zb	ja	zb → ess	ja
BE2200029	3260	1,0		b		zb	ja
BE2200029	4010	260	7,58	zb	ja	zb → ess	ja
BE2200029	4030	1556	0,08	ess		ess	ja
BE2200029	5130			niet		b	ja
BE2200029	6230	116	1,91	ess		ess	ja
BE2200029	6410	1,0		ess		b	ja
BE2200029	6430	0,3	0,16	b		zb	ja
BE2200029	6510	1,4		b		b	nee
BE2200029	7110			niet		niet	ja
BE2200029	7140	103		ess		ess	ja
BE2200029	7150	11		ess		ess	ja
BE2200029	9120	45		b		b	ja
BE2200029	9160	3		b		niet	nee
BE2200029	9190	150		zb	ja	zb	ja
BE2200029	91E0	163		zb		zb	ja
BE2200030	2310	920	9	ess		ess	ja
BE2200030	2330	50		zb		zb	ja
BE2200030	3130	2		b		b	ja
BE2200030	3150	0,1	0,01	b		niet	nee
BE2200030	3160	19		zb		ess	ja
BE2200030	3260			niet		b	ja
BE2200030	4010	255	0,76	zb		zb	ja
BE2200030	4030	16	0,28	b		b	ja
BE2200030	6230	18	0,07	zb		zb	ja
BE2200030	6430		2,89	?		b	ja
BE2200030	6510	2		b		niet	nee
BE2200030	7140	12	0,19	zb		zb	ja
BE2200030	7150	3		zb		zb	ja
BE2200030	9120	14	2,53	b		b	ja
BE2200030	9190	104		zb	ja	zb	ja
BE2200030	91E0	95		zb		zb	ja
BE2200031	2310	60		zb		b	ja

////////////////////////////////////

GEBCODE	HT	# ha zeker habitat	# ha onzeker habitat	SBZ- belang	2009 hoge kwaliteit	belang in 2009→	aangewezen
BE2200039	6410	0,10		b		b	ja
BE2200039	6430	1,0	0,31	zb	ja	b of zb	ja
BE2200039	6510	42	1,75	ess		ess	ja
BE2200039	7220	0,26		ess		kennislacune	ja
BE2200039	9110	324	0,13	ess		ess	ja
BE2200039	9120	46	8,33	b		b	ja
BE2200039	9130	47		ess	ja	ess	ja
BE2200039	9150	3		ess		ess	ja
BE2200039	9160	155		zb		zb	ja
BE2200039	91E0	11		b		zb	ja
BE2200041	3140	0,5		b		niet	nee
BE2200041	6230	0,12		b		b	ja
BE2200041	6410	3		zb	ja	zb → ess	ja
BE2200041	6430	4	57,07	zb	ja	zb of ess	ja
BE2200041	6510	32	3,68	b		zb	ja
BE2200041	7140	0,8		b		niet	ja
BE2200041	7220			b		niet	ja
BE2200041	7230			niet		niet	ja
BE2200041	9120	7		b		b	ja
BE2200041	9160	39		b		b of zb	ja
BE2200041	9190			niet		b	nee
BE2200041	91E0	45	1,04	b		b of zb	ja
BE2200042	2330			niet		niet	ja
BE2200042	3130	2		b		kennislacune	ja
BE2200042	3140	0,07		b		niet	nee
BE2200042	3150	1,4	1,02	b		niet	ja
BE2200042	3260	0,19		b		b	nee
BE2200042	4010	1,6	0,62	b		b	ja
BE2200042	4030	7	0,94	b		b*	ja
BE2200042	5130	1,76		zb		zb of ess	ja
BE2200042	6210	0,37		ess		niet	ja
BE2200042	6230	0,7		b		b	ja
BE2200042	6410	0,4		b		zb of ess	ja
BE2200042	6430		8,19	?	ja	b of zb	ja
BE2200042	6510	17	5,10	b		b of zb	ja
BE2200042	7140	1,4	0,89	b		b	ja
BE2200042	7220			niet		niet	ja
BE2200042	9120	63	26,73	b		b	ja
BE2200042	9160	25		b		b	ja
BE2200042	9190	10	0,99	b		b	ja
BE2200042	91E0	25	2,51	b		b	ja
BE2200043	2310	14		b		b	ja

////////////////////////////////////

GEBCODE	HT	# ha zeker habitat	# ha onzeker habitat	SBZ- belang	2009 hoge kwaliteit	belang in 2009→	aangewezen
BE2400008	9120	2220	16,39	zb		ess	ja
BE2400008	9130	26		b		b	ja
BE2400008	9160	176		zb		zb	ja
BE2400008	9190	0,8		b		niet	nee
BE2400008	91E0	13	1,76	b		zb	ja
BE2400009	2330	0,5		b		niet	nee
BE2400009	3150			niet		niet	ja
BE2400009	4030	1,4		b		b	ja
BE2400009	6230	5		b		zb	ja
BE2400009	6410	0,3		b		zb	ja
BE2400009	6430	1,5		zb	ja	b of zb	ja
BE2400009	6510	10	0,75	b		b	ja
BE2400009	7220	0,007		b		zb of ess	ja
BE2400009	7230	0,50		zb		b	ja
BE2400009	9120	95	0,66	b		b	ja
BE2400009	9130	594		ess	ja	ess	ja
BE2400009	9190	3		b		niet	nee
BE2400009	91E0	156		zb		ess	ja
BE2400010	3140	2		b	ja	zb → ess	ja
BE2400010	3150	0,6		b		niet	nee
BE2400010	3260	0,07		b		niet	nee
BE2400010	6230	1,2		b		kennislacune	ja
BE2400010	6410	10		ess		ess	ja
BE2400010	6430	0,7	0,32	zb	ja	zb of ess	ja
BE2400010	6510	13	0,01	b		b	ja
BE2400010	7140	0,4		ess		ess	ja
BE2400010	7210	0,07		zb		b	ja
BE2400010	7220			niet		zb	ja
BE2400010	7230	0,50	0,07	zb	ja	zb → ess	ja
BE2400010	9120	129		b		b	ja
BE2400010	9130	0,27		b		niet	nee
BE2400010	9160	408		zb	ja	zb → ess	ja
BE2400010	91E0	270	0,62	zb		zb	ja
BE2400011	3150			niet		niet	ja
BE2400011	3260	0,01		b		niet	nee
BE2400011	4030	13		b		b	ja
BE2400011	6230	14,4	0,29	zb		zb	ja
BE2400011	6410	1,4		zb		niet	nee
BE2400011	6430	5	0,39	ess	ja	zb of ess	ja
BE2400011	6510	17	0,04	b	ja	zb → ess	ja
BE2400011	7140	1,1		b		b	ja
BE2400011	7220	0,03		zb		zb	ja

////////////////////////////////////

GEBCODE	HT	# ha zeker habitat	# ha onzeker habitat	SBZ- belang	2009 hoge kwaliteit	belang in 2009→	aangewezen
BE2400011	9120	1172	1,22	zb		ess	ja
BE2400011	9130	48		b		b of zb	ja
BE2400011	9160	437		zb	ja	zb → ess	ja
BE2400011	9190	144		zb		niet	nee
BE2400011	91E0	211		zb		zb	ja
BE2400012	2330			niet		niet	ja
BE2400012	3130	0,2		b		niet	nee
BE2400012	3140			niet		b	ja
BE2400012	3150	0,03		b		niet	ja
BE2400012	3260	0,06		b		niet	nee
BE2400012	4010	0,33		b		kennislacune	ja
BE2400012	4030	11		b		b*	ja
BE2400012	6230	16	0,72	zb		zb of ess	ja
BE2400012	6410	3		zb		zb of ess	ja
BE2400012	6430		0,79	?	ja	zb of ess	ja
BE2400012	6510	18	0,48	b		b of zb	ja
BE2400012	7140	0,4		b		b	ja
BE2400012	7220			b		kennislacune	ja
BE2400012	7230	0,06		b		niet	ja
BE2400012	9120	266	5,05	b		zb	ja
BE2400012	9160	320		zb	ja	zb → ess	ja
BE2400012	9190	97	0,12	zb		niet	ja
BE2400012	91E0	286	2,57	zb		zb of ess	ja
BE2400014	2310	39		b		zb	ja
BE2400014	2330	11		zb		zb	ja
BE2400014	3130	22		zb	ja	b → zb	ja
BE2400014	3140	0,5		b		niet	nee
BE2400014	3150	8,2		b		b of zb	ja
BE2400014	3160	2		b		niet	ja
BE2400014	3260	0,7		b		b	ja
BE2400014	4010	6	13,33	b		b	ja
BE2400014	4030	71		b		b*	ja
BE2400014	6230	13,9	2,19	zb		ess	ja
BE2400014	6410	5		zb		ess	ja
BE2400014	6430	3	2,54	zb		ess	ja
BE2400014	6510	51	7,83	zb		zb	ja
BE2400014	7140	7	1,43	ess		ess	ja
BE2400014	7150	0,5		b		kennislacune	ja
BE2400014	7210	0,71		ess		b	ja
BE2400014	9120	226	2,14	b		b of zb	ja
BE2400014	9160	14		b		b	ja
BE2400014	9190	105		zb	ja	zb → ess	ja

////////////////////////////////////

GEBCODE	HT	# ha zeker habitat	# ha onzeker habitat	SBZ-belang	2009 hoge kwaliteit	belang in 2009→	aangewezen
BE2400014	91E0	131		zb		zb	ja
BE2500001	1130	76		b		b	ja
BE2500001	1140	341		ess		ess	ja
BE2500001	1310	39		ess		ess	ja
BE2500001	1320	2,3		ess		ess	ja
BE2500001	1330	87		ess		ess	ja
BE2500001	2110	13,6		ess		ess	ja
BE2500001	2120	386		ess		ess	ja
BE2500001	2130	766		ess		ess	ja
BE2500001	2150	0,09		ess		ess	ja
BE2500001	2160	623		ess		ess	ja
BE2500001	2170	76		ess		ess	ja
BE2500001	2180	236		ess		ess	ja
BE2500001	2190	58		ess		ess	ja
BE2500001	3150			niet		b	nee
BE2500001	3260	0,10		b		niet	nee
BE2500001	6510	9	7,94	b		b of zb	nee
BE2500002	1140	25		zb		niet	nee
BE2500002	1310	5		ess		ess	ja
BE2500002	1330	80		ess		ess	ja
BE2500002	6430	5	7,49	ess		ess	ja
BE2500002	6510	1,1	0,68	b		b	ja
BE2500002	7140	3		ess		ess	ja
BE2500002	91E0	7		b		b	ja
BE2500003	3130	0,03		b		niet	nee
BE2500003	3150			niet		niet	ja
BE2500003	4010	1,2	0,76	b		b	ja
BE2500003	4030	5		b		b	ja
BE2500003	6230	2		b		b	ja
BE2500003	6410			niet		b	ja
BE2500003	6430	1,1	0,30	b	ja	b of zb	ja
BE2500003	6510	1,1		b		b	ja
BE2500003	9120	469		zb	ja	zb	ja
BE2500003	9130	215		zb	ja	zb → ess	ja
BE2500003	91E0	37		b		zb	ja
BE2500004	2330	0,2		b		b	ja
BE2500004	3130	16		zb	ja	b → zb	ja
BE2500004	3140	0,03		m		niet	nee
BE2500004	3150	4,6		b		b	ja
BE2500004	3260	0,4	0,11	b		zb	ja
BE2500004	4010	15	2,70	b	ja	b → zb	ja
BE2500004	4030	28	0,37	b		b*	ja

////////////////////////////////////

GEBCODE	HT	# ha zeker habitat	# ha onzeker habitat	SBZ- belang	2009 hoge kwaliteit	belang in 2009→	aangewezen
BE2500004	6230	63	0,01	ess		ess	ja
BE2500004	6410	3		zb		zb of ess	ja
BE2500004	6430	0,7		b		b	ja
BE2500004	6510	10		b		b	ja
BE2500004	7140	0,6		b		b	ja
BE2500004	7150	0,01		m		kennislacune	nee
BE2500004	9120	857	4,36	zb	ja	zb → ess	ja
BE2500004	9160	39	0,49	b		zb	ja
BE2500004	91E0	99		b		zb	ja

////////////////////////////////////

Bijlage 2 Relatief belang van de Vlaamse habitats in Europese context

Zie Excel file in bijlage van het rapport

Bijlage 3 Data en analyse per habitatype met bepaling van het belang van de SBZ-H en van de oppervlakte buiten SBZ-H in functie van het regionaal belang van de habitats

Zie Excel file in bijlage van het rapport

Bijlage 4 Belang van de SBZ-H en van de oppervlakte buiten SBZ-H in functie van de regionale staat van instandhouding van de habitats

Zie Excel file in bijlage van het rapport

Voor het volledige rapport inclusief Excel-bijlagen, zie doi.org/10.21436/inbor.43934741

